

ŐSI KÖZSÉG

„ÚJ” TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

ÉS

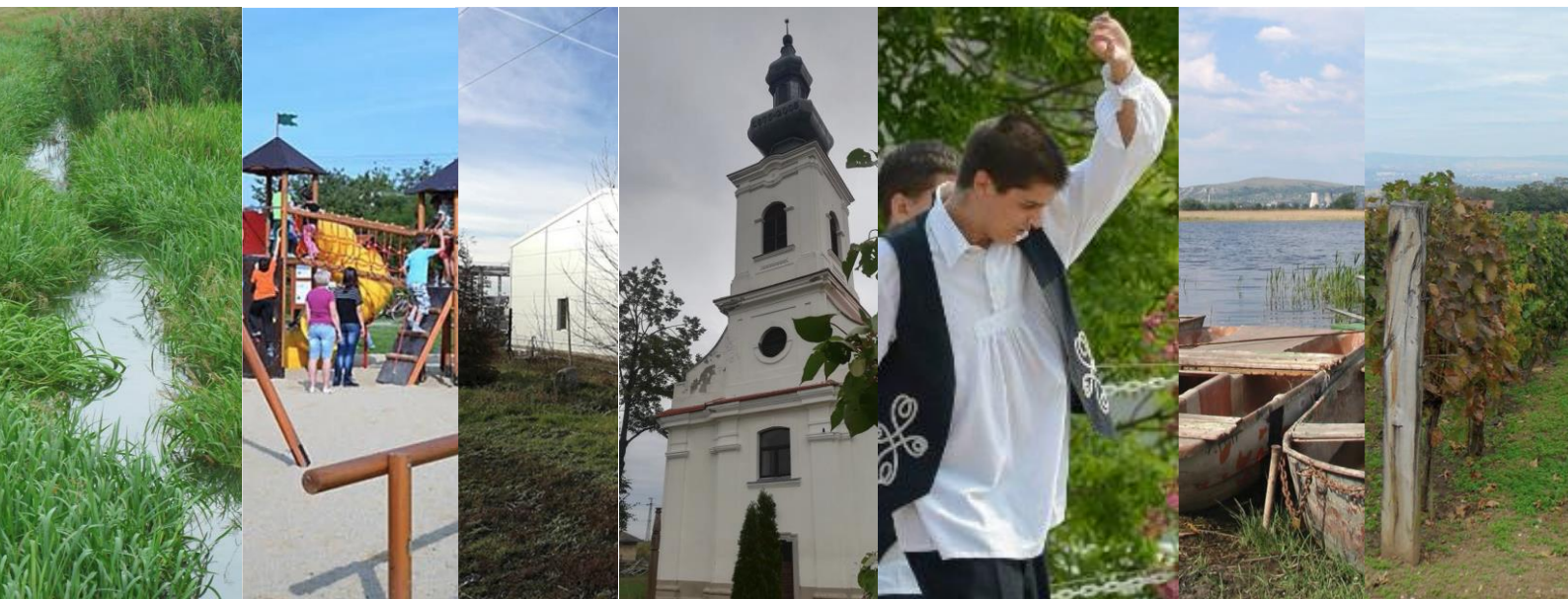
„ÚJ” TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

VI. TELEPÜLÉSI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

VÉLEMÉNYEZÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ

MEGBÍZÓ:

Ősi Község Önkormányzata
8161 Ősi, Kossuth L. u. 40.

2018. október

ÓSI KÖZSÉG

„ÚJ” TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

ÉS

„ÚJ” TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Dokumentációk:

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK (CSAK CD-N)

II. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

III. TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

IV. HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT

V. ALÁTÁMASZTÓ JAVASLATOK

VI. TELEPÜLÉSI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

VII. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

2018.október

TERVEZŐK:

Településrendezés
Pápai Építész Stúdió Kft.
8500 Pápa, Eötvös u. 24.
Mezei László okl. építészmérnök
TT/É 19-0006

Településrendezés, tájrendezés, környezetvédelem
TÁJOLÓ-TERV Kft.
1147 Budapest, Rottenbilller u. 24.

Auer Jolán
vezető terület- és településtervező
településrendezési zöldfelületi
és tájrendező vezető tervező
TT1,TK/1, TR 01-5003

Pisák Brigitta
okl. tájépítészmérnök
TÁJOLÓ-TERV Kft.

Közlekedés
MOBIL CITY Mérnöki Tanácsadó Bt.
2131 GÖD, Bodza u. 2.

Dr. Macsinka Klára
közlekedéstervező
KÉ-T, TRk-T/K1-d1

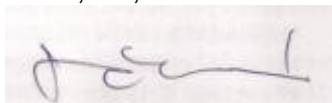

Közmű
KÉSZ Kft.
1016 Budapest, Naphegy utca 26.

Hanczár Emőke
okl. gépészmérnök és községrendező szakmérnök
településtervezési energia-közmű, -hírközlés, -vízközmű tervező
TE, TH, TV 01-2418

Bíró Attila okl. építőmérnök
településtervezési energia-közmű, -hírközlés, -vízközmű tervező
TE, TH, TV 01-2456

Dr. Tankó Károly régész (szakértői nyilvántartási szám OKM 289/2008)

TARTALOM

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK	5
1 Bevezetés	6
2 Örökségvédelmi vizsgálat	6
2.1 A település történeti, tájtörténeti leírása,	6
2.2 A település régészeti öröksége	9
2.2.1 Régészeti szempontú összefoglaló történeti leírás	9
2.1.1.1. Kutatási előzmények	10
2.1.1.2. Adattári, szakirodalmi, térképészeti, levéltári adatgyűjtés	10
2.1.1.3. Régészeti terepbejárás	10
2.2.2 Védett régészeti lelőhelyek	11
2.2.3 Nyilvántartott régészeti lelőhelyek	11
2.2.4 Régészeti lelőhelyek részletes ismertetése	14
2.2.5 A régészeti lelőhelyek térképi ábrázolása	43
2.3 A védett műemléki értékek	45
2.3.1 A világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek	45
2.3.2 Az országos építészeti örökség elemei	45
2.4 A helyi jelentőségű védett vagy védelemre érdemes építészeti örökség	48
2.4.1 Településszerkezet	48
2.4.2 Telekstruktúra, utcavonalvezetés	48
2.4.3 Utcaképek	49
2.4.4 Helyi védettség alatt álló egyedi építészeti értékek	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3 A rendezés során tervezett változások hatáselemzése	55
3.1 A településrendezés során tervezett változtatások ismertetése	55
3.2 A tervezett változtatások hatása a régészeti örökségre	58
3.2.1 A jelenlegi állapot és terület-felhasználás a régészeti örökség összefüggésében	58
3.2.2 A változtatási szándékok régészeti vonatkozásai	59
3.3 Tervezett változások hatása a településre, a település- és tájszerkezetre	63
3.4 Tervezett változások hatása az értékleltárban épített örökségi értékekre	63
4 Értékvédelmi terv	64
4.1 Az épített környezet értéke megőrzéseinek megőrzése	64
4.2 A régészeti örökség megőrzése	64
4.2.1 Régészeti emlékek megmaradásának, feltárhatóságának, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei	64
4.2.2 Folyamatok iránya, visszafordíthatósága	64
4.2.3 Kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei	64
4.2.4 A HÉSZ-be javasolt szövegrész	65
5 Nyilatkozatok	66
Nyilatkozat	66
Nyilatkozat	67

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Ősi Község 2017. januárjában döntött Településfejlesztési koncepció (továbbiakban: TFK), településképi arcuati kézikönyv és településkép-védelmi rendelet készítéséről (továbbiakban: TAK és TKR), valamint új településrendezési eszközök (továbbiakban: TRE) készítéséről. Új településrendezési eszközök a Településszerkezeti terv (továbbiakban: TSZT), a helyi építési szabályzat (továbbiakban: HÉSZ) és annak rajzi mellékletét képező Szabályozási tervek (továbbiakban: SZT). A TRE a teljes közigazgatási területre készül, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet mellékleteiben szereplő tartalommal.

A tervezési feladatokkal az Önkormányzat a Pápai Építész Stúdió Kft.-t bízta meg.

A TFK, a TAK és TKR, valamint a TRE készítése részben egymással párhuzamosan, részben egymást követően készül.

A TFK, TAK, TKR és TRE megalapozásához közös Megalapozó vizsgálatok készültek. A Megalapozó vizsgálatokkal párhuzamosan elkészültek a Települési örökségvédelmi hatástanulmány vizsgálati munkarészei is —aktualizálva az Értékleltárt is—, annak érdekében, hogy a TAK és a TKR számára friss értékvizsgálat szolgálhasson alapul. A Települési örökségvédelmi hatástanulmány a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet mellékletében szereplő tartalommal készül.

A TAK-ot és a TKR-t Ősi Önkormányzata 2017. decemberében elfogadta.

Mivel a TSZT és HÉSZ egyidőben készül, közös szakági Alátámasztó javaslatok készülnek majd.

A megbízás keretében elkészülő tervezési feladatok az alábbi kötetekben kerültek/kerülnek dokumentálásra:

- I. Megalapozó vizsgálatok
- II. Településfejlesztési koncepció
- III. Településszerkezeti terv
- IV. Helyi építési szabályzat
- V. Alátámasztó javaslatok
- VI. Települési örökségvédelmi hatástanulmány
- VII. Környezeti értékelés

A TFK és a TRE a 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet szerinti ún. teljes eljárással kerül egyeztetésre.

Jelen tervdokumentáció

Ősi Község „új” Településfejlesztési koncepció, településképi eszközök, valamint „új” településrendezési eszközök készítése

VI. TELEPÜLÉSI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

c. Véleményezési tervdokumentáció.

TELEPÜLÉSI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

1 BEVEZETÉS

A régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 83.§ (1) a) pontja rendelkezik arról, hogy Települési örökségvédelmi hatástanulmányt „a Kötv. 85/A. §-ában meghatározott esetekben a településfejlesztési koncepció vagy a településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében” kell elkészíteni. A kormányrendelet 14. melléklete tartalmazza a Települési örökségvédelmi hatástanulmány (továbbiakban: TÖHT) tartalmát. A kormányrendelet 83.§ (2)—(4) bekezdései pontosítják, hogy a TÖHT mely munkarészei készítendőek el, ha településfejlesztési koncepció, vagy ha településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében, ill. ha településképi rendelet védelmi előírásaihoz készült.

Ősi város esetében egymást követő, folyamatos tervezés keretében került/kerül sor új településfejlesztési koncepció (TFK), új településképi eszközök (TAK és TKR) és új településrendezési eszközök (TRE: TSZT és HÉSZ) készítésére.

Jelen Települési örökségvédelmi hatástanulmány és az értékleltár együttesen szolgálja az előbbiekben felsorolt településfejlesztési-, településrendezési- és településképi eszközök megalapozását, ill. a rendezés során tervezett változások hatáselemzését, és az értékvédelmi tervet.

2 ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

2.1 A TELEPÜLÉS TÖRTÉNETI, TÁJTÖRTÉNETI LEÍRÁSA,

Ősi a Sárrét nyugati részén, Várpalota szomszédságában a Péti-patak, a Séd-Nádorcsatorna és a Séd-Malom-csatorna által körülvevett területen található.

A falu határában feltárt gazdag bronzkori, római, germán és avar kori leletek tanúsága szerint a mai Ősi község területe évezredek óta kedvező feltételeket biztosított az itt élő emberek számára. A római korban villagazdaság létesült és egy jelentős katonai útvonal ment át a falun. Ez az út a háborúk miatt mára teljesen eltűnt.

Első írásos bizonyítékok a falu létezéséről 1009-ből származnak, mikor István király a falut a veszprémi püspökségnek adta. Ebből az időből tudjuk az első nevét a falunak: Villa Euse, mely nevet a püspökségi iratok szerint 1082-ben kapta. 1430-ban átnevezték a falut Eusy névre. Ekkoriban is a megye jobban lakott településeihez tartozott. Kis részben volt birtokosa a veszprémi káptalan is.

A török időkben Ősi sokat szenvedett főleg Palota végvár közelsége miatt, többször elnéptelenedett.

A község lakossága mindvégig magyar, röghöz kötött, a létfenntartási forrás a földművelés, a szőlőtermesztés. Az üzemszerű gazdálkodást 1720-ban kezdték meg Ősiben a veszprémi püspökség birtokán, négy majort építettek (Belső-major, Birkás-major, Bírórét-puszta és Sziget-major), 78 cselédlakást létesítettek. Az első katonai felmérés (1780-1784 között) térképén a falu még csupán csak néhány utcából áll, a Séd-patak közelében. Északi külterületét vizenyős, fás területek illetve üde rétek alkotják, míg a déli részeken szántókat illetve kiterjedt erdőt figyelhetünk meg. A falutól délnyugatra megtaláljuk a település szőlőhegyét is.

Kézművesek 1802-ben tűntek fel először a faluban; többnyire takácsok, bognárok, kádárok és molnárok. A község szélén lévő vizes területeken malmok és kenderúsztatók voltak. A lakosság összes férfi népességének kétharmada jobbágy és zsellérnépesség. Vallását tekintve azonos arányban fordulnak elő reformátusok és katolikusok. A jobbágyfelszabadítás után 306 kisbirtokosa, két nagybirtokosa, 18 iparosa volt a falunak. A településnek ebben az

időben is jó borát, szénáját, nádját vízi malmát dicsérték. 1881-ben Ősi lakosainak száma 1879 fő, abban az évben 315 ház állt a faluban.

Az 1890-es évek elején a lakosság fő megélhetési formája még a földművelés volt. 1900-ban tartott népszámlálás idején 1770 lakosa volt a 62 kat. hold területű Ősi községnek, a lakosság teljes egészében polgári személyekből állt. A községben erdőgazdálkodás és víz-gazdálkodás egyaránt folyt, állattartás tekintetében az uralkodó tenyésztési irány a szarvas-marha tartás volt.

A második katonai felmérés (1806–1869 között) és a harmadik katonai felmérés (1872-1884 között) térképein látszik, hogy kis mértékben bővült a falu. Északra továbbra is a Sárrét vize-nyős területei dominálnak, de megjelenik a Sziget „Fácán kert” is. A falutól délre feltűnik egy major, mely az „Eösi” majd Ősi major nevet viseli. A szőlőhegy területe bővült, míg a hamradik felmérés idejére a déli erdős területek kiterjedése csökkent.

Az 1930-as években megfigyelhető, hogy a lakosság egy része az iparban keresett megél-
hetési forrást. Számukra a pétfürdői, berhidai és várpalotai üzemek kínáltak munkalehetősé-
get.

A község legközelebbi, történelmileg jelentősebb fordulópontját a második világháború hoz-
ta, mikor a terepviszonyok és a stratégiai helyzete (péti műbenzin gyár közelsége) miatt ka-
tonai célponttá vált. A harcok során a település többször is gazdát cserélt, melynek követke-
ztében a falu súlyos károkat szenvedett. A falu határától nem messze húzódott a Margit-
vonal, amit a németek óriási erővel védtek a pétfürdői üzemanyag-forrás megtartása érde-
kében. A szövetségesek szőnyegbombázásai során a falu és a duzzasztómű (a millenniumra
épült olasz tervezők munkája alapján, s 650 hektárnyi terület öntözését oldotta meg, átadá-
sán maga Erzsébet királyné is jelen volt) szinte teljesen megsemmisült.

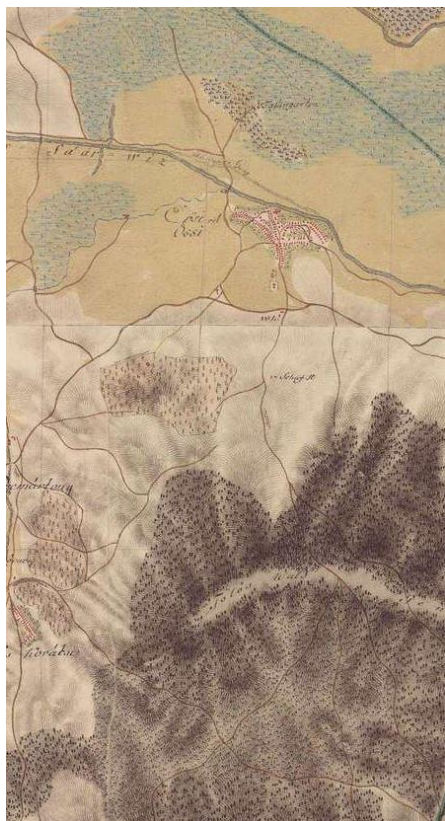
A II. Világháború után a község lakott területe megnőtt, sokan költöztek a környékbeli ipari
üzemek dolgozóiként a faluba. A négy meglévő régi utca az 1970-es évek elejére kilencre
egészült ki. A lakóházak száma 600 körül alakult. Az '50-es évek elején a lakosság 34%-a
már az iparból élt, a község területén tevékenykedő mezőgazdasági szövetkezet a lakosság
egyre kisebb hányadát foglalkoztatta.

A fiatalok a '60-as évektől szinte csak az iparban, a környező településeken működő gyárak-
ban, bányákban helyezkedtek el.

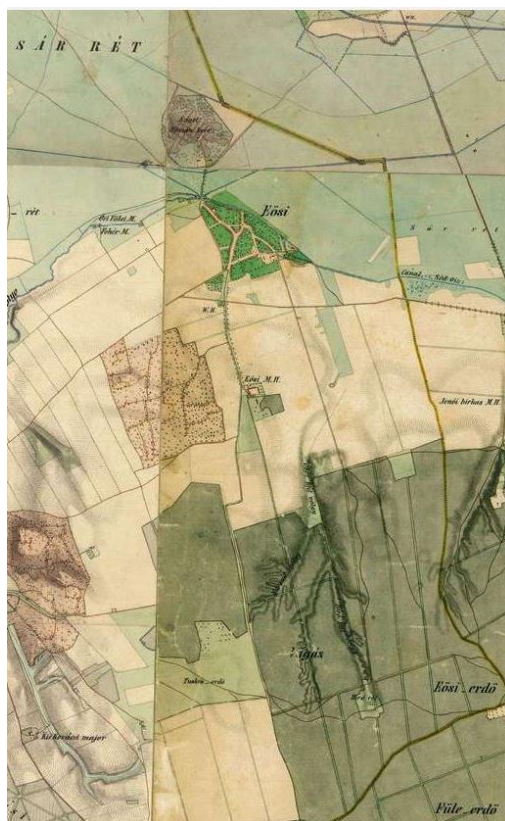
A 1960-as, 1970-es években a településfejlesztés keretében kultúrházat és könyvtárat épí-
tettek, nyolc tantermes iskolát, orvosi rendelőt, pedagógus- és orvosi szolgálati lakásokat,
több üzletet. Új falurészek épültek, beépült a Ságvári Endre utca (a mai Iskola utca) és az
Ady Endre utca, 80-as években kiépült a falu legfiatalabb utcája, a Kert-köz.

Az 1980-as évek közepén került kiépítésre az ivóvíz vezeték rendszer, a '90-es évek köze-
pén a földgáz vezeték rendszer, majd a földkábeles telefonhálózat valósult meg.

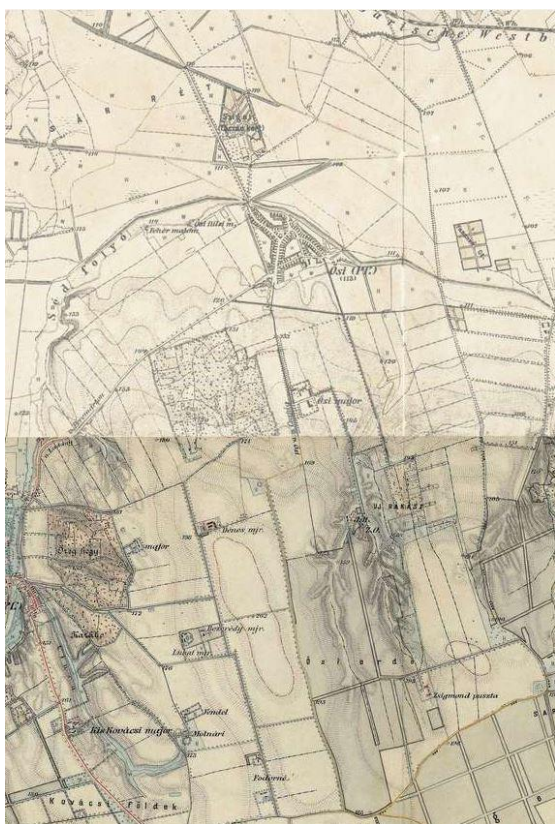
1990-es években ismét jelentős fejlesztések történtek a településen. Megkezdődött az óvo-
dát és az általános iskolát magában foglaló Ősi Oktatási Központ építése. Elsőként a régi
iskolaépület bővítésével 300 fő étkeztetését biztosító modern főzőkonyha és 60 férőhelyes
étkező készült el. Majd az új épületszárny emeleti részén könyvtárat, tantermet és irodákat
alakítottak ki. 1999. decemberében átadásra került a korszerű, minden igényt kielégítő 75
férőhelyes napközi-otthonos óvodai épületszárny. 2016. évre Az 1993-ban megkezdett
sportcsarnok általános iskolai tornateremmel kiegészülve a település sportközpontjává bő-
vült.

1. ábra: Ósi az első katonai felmérésen
(forrás: mapire.eu)

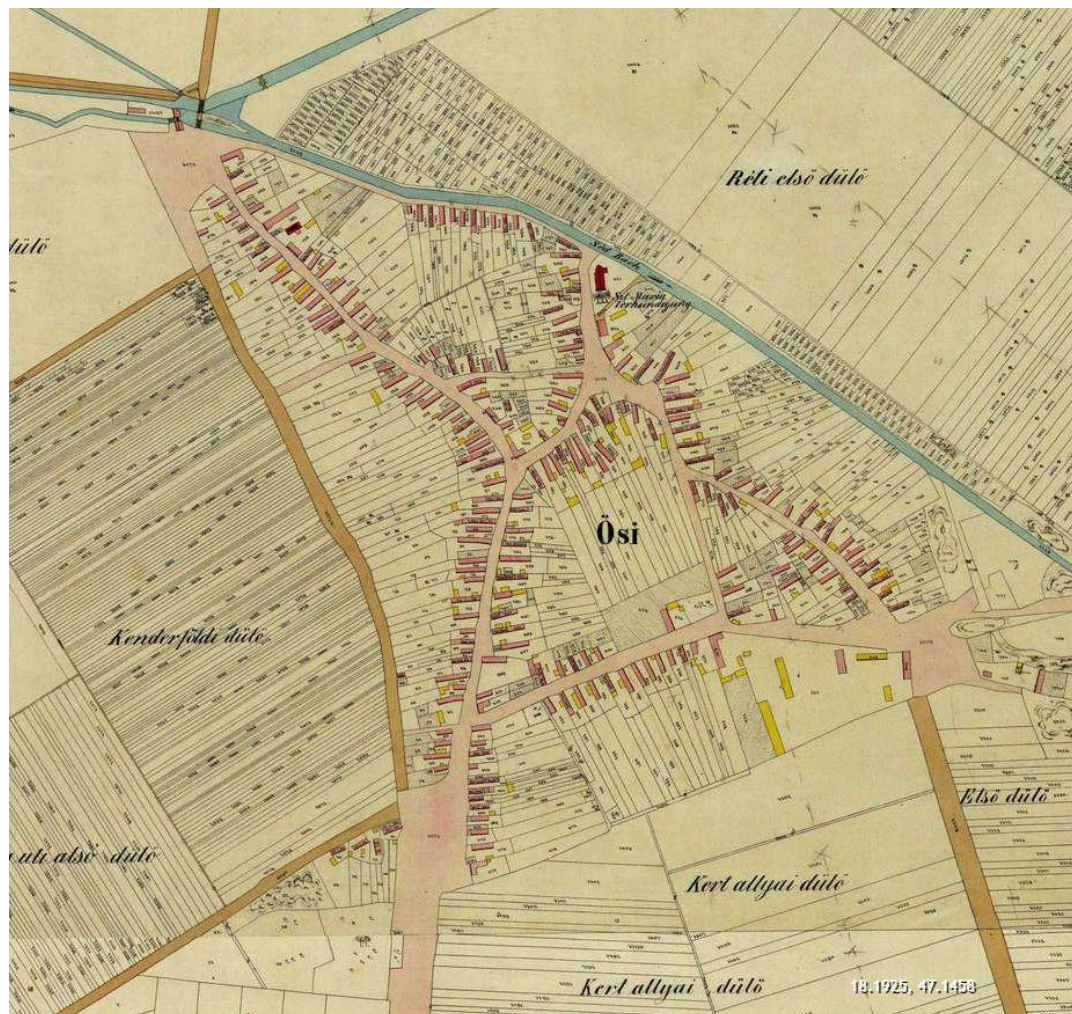
2. ábra: Ósi a második katonai felmérésen
(forrás: mapire.eu)

3. ábra: Ósi a harmadik katonai felmérésen
(forrás: mapire.eu)

4. ábra: Ósi a negyedik katonai felmérésen
(forrás: maps.google.hu)

5. ábra: Ósi település az 1883-ban készült kataszteri felmérésen
(forrás: Arcanum /mapire.eu)

2.2 A TELEPÜLÉS RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉGE

2.2.1 Régészeti szempontú összefoglaló történeti leírás

Ósi község Veszprém megyében, Fejér megye határán, a Kelet-Bakony lábánál elterülő, időszakosan vízzel borított Sárrét északi részén emelkedő alacsony dombokon található. A területen több, mára részben szabályozott víz, a Péti patak a Séd-Nádorcsatorna, s a Séd-Malomcsatorna folyik.

A mai település a hagyomány szerint Eöse vezér birtoka volt és elnevezése is tőle ered. A korai eredetre utal István király 1002-ben vagy 1009-ben kelt alapítólevele, amelyben Ausi falut a veszprémi püspökségnek adományozta. 1082-ben Villa Euse néven említik a falut. Ósi egyházát először 1184-88 között említik, plébánosáról pedig első ízben egy 1333. évi oklevél tudósít. 1430-ban Ewsy, illetve 1469 Poss Ewsy néven szerepel. 1524-ben a püspökségnek 54 jobbágycsaládjával mellett 14 prediális nemese volt itt. A török időkben a palotai és veszprémi várak közelsége miatt a felvonuló hadaknak gyakorta kitett Ósi (1564-ben Hessy, 1572-ben Essy, 1576-ben Ossy, 1581-ben Eoschy) többször elnéptelenedett. 1578-ban hat vízimalom működött itt. 1674-ben erős református gyülekezet élt itt, akiknek templomát elkobozták, ezért egy 1702-ben kelt feljegyzés szerint a régi romos templomot használni kényszerültek.

2.1.1.1. Kutatási előzmények

Ősi község területe a múlt számos szakaszában lakott volt, ezért a város határából több jelentős régészeti emlék ismert. Ugyanakkor ezek többnyire a település körülvevő, főleg mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanokon lokalizálhatók, ami abból is adódik, hogy a mai, sűrűn lakott és erősen beépített település, nem kedvez a régészeti kutatás lehetőségének.

Az ország régészeti értékeinek teljességre törekvő számbavételére vállalkozó Magyarország Régészeti Topográfiája (továbbiakban: MRT) sorozat 1969-ben megjelent 2. kötete részletesen tárgyalja a település régészeti emlékeit [Éri István – Kelemen Márta – Németh Péter – Torma István: Veszprém megye régészeti topográfiája. A veszprémi járás. MRT 2 (Szerk.: Éri István) Budapest 1969]. Az MRT készítését megelőző adatgyűjtés, szisztematikus terepbejárás és átfogó régészeti kutatás, illetve ezek feldolgozása olyan adatokat eredményezett, amelyek alapján a régészeti lelőhelyek helyzete és kiterjedése a településen ma nagy pontossággal meghatározhatók. Mindebből logikusan következik, hogy a jelen hatáselemzés elsődlegesen az MRT, valamint a Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkárság Nyilvántartási Hatósági Osztályának (továbbiakban Miniszterelnökség) lelőhely-nyilvántartásában szereplő adatokat felhasználva készült.

Az MRT megjelenése óta eltelt majdnem fél évszázad alatt végzett kutatás az 1969-ban ismert 14 lelőhelyen túl további tíz, vagyis a Miniszterelnökség a 2018-es állapot szerint összesen 24 régészeti lelőhelyet tart nyilván. Ezen túlmenően azonban, a jelen tanulmányt megalapozó terepbejárás során további öt régészeti lelőhely vált ismertté.

2.1.1.2. Adattári, szakirodalmi, térképészeti, levéltári adatgyűjtés

Ősi közigazgatási területére vonatkozó régészeti adatokat a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum, a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Adattára, valamint a közhiteles adatbázist működtető Miniszterelnökség tart nyilván.

A rendelkezésre álló térképészeti dokumentumok közül régészeti szempontból elsősorban a katonai felmérésekre támaszkodhatunk. Az Első Katonai Felmérés 1763-1787 között készült térképlapján (1. ábra) a mai településközpont szerkezetének előzményei jól kivehetők. A Kossuth Lajos utca, Templom utca, Séd utca, Bem József utca és Deák Ferenc utca elődjének tekinthető utcaszervezet már a XVIII. század végén kialakult. A falu környezete erősen mocsaras. A Sárvízen épített hidak és malmok láthatók. A határban több kereszt, juhakol és fácánkert van feltüntetve.

Az 1806-1869 között készült Második Katonai Felmérés a korábnál már lényegesen részletesebb képet mutat a településről (2. ábra). A településtől délre számos pince található. Az 1869-1887 között készült Harmadik Katonai Felmérésen (3-4. kép) további épületek létesültek. Ugyanakkor a művelés alá vont területek is kiterjedtebbek. Több tanya látható az Ősi erdő körül.

2.1.1.3. Régészeti terepbejárás

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet az újonnan beépítésre szánt területek esetén kötelező érvénnyel írja elő a település régészeti örökségének terepbejárással való felmérését.

A terepbejárás a régészeti topográfiai felderítés szabályai szerint készült, olyan módon, amely alkalmas a *régészeti lelőhelyek* kiterjedésének, intenzitásának, korának és jellegének dokumentálására, valamint régészeti érdekű területek és régészeti védőövezetek kijelölésére és térbeli lehatárolására. A terepbejárás nem csupán a fejlesztésre kijelölt ingatlanokra korlátozódott, hanem azok közvetlen környezetére is kiterjedt. Nem nyomvonalas létesítmények esetében általános szabály, hogy a terepbejárás a változtatással érintett területre, valamint a köré vont 100 méteres sávra terjed ki. A terepbejárást minden esetben irodai előkészítés előz meg, amelynek során az előzetes adatgyűjtés eredményeinek figyelembe vételével kerül megtervezésre bejárás útvonala.

A vizsgálati terület bejárása a szórványos vagy gyér intenzitású lelőhelyek létének, illetve határának megállapítása céljából extenzív vizsgálati módszer alkalmazásával történt. Ez a terepbejárás módszer a kutatási terület olyan nem szisztematikus vizsgálatát jelenti, amelynek során a korábbi régészeti topográfiai tapasztalatok alapján emberi megtelepedés lehetséges térszínei (pl. vízfolyások melletti alacsony dombok, magaslatok, stb.) kerültek megvizsgálásra. A terepbejárást végző minden szakember megfelelő vízszintes helymeghatározási pontosságú, útvonalak és pontok rögzítésére, valamint tárolására alkalmas műszert (GPS) használt. A terepbejárás során a kutatott területek pontos térbeli azonosítása a műszer útvonalrögzítésének (tracklog) bekapcsolásával történt. A régészeti korú lelet (pl.: kerámia edénytöredék, fém, csont, stb.) pontos térbeli helyzetét a műszerben pontként tárolásra került. A felszínen jelentkező régészeti korú leletanyag begyűjtésére ugyanakkor nem került sor, csupán azok térbeli pozíciójának rögzítésére.

Annak ellenére, hogy a Kr. a régészeti terepbejárást csak a beépítésre jelölt területek esetén írja elő, több szakmai iránymutatás szerint a települési örökségvédelmi hatástanulmány készítésekor ajánlatos azon területek extenzív lelőhelylokalizációs terepbejárással való kutatása, ahol még egyáltalán nem, vagy nem kielégítő mértékben ismerünk régészeti lelőhelyeket. A nem kielégítő mérték ez esetben azt jelenti, hogy olyan múzeumi, szakirodalmi adatok birtokában vagyunk, amelyek alapján a vizsgált területen régészeti lelőhely valószínűsíthető, de sem pontos helye, sem lehatárolása nem ismert, vagy nem kellően dokumentált.

Mindezek figyelembe vételével a vizsgálandó területen cél volt a lehetséges összes régészeti lelőhely felkutatása. A terepbejárás előkészítését pedig minden esetben a már ismert adatok összegyűjtése előzte meg (pl. múzeumi adattár és leltárkönyvek, szakirodalom, korábbi térképek összegyűjtése, továbbá légi felvételek használata).

A régészeti lelőhelylokalizációs és állapotfelmérő bejárásokra 2018. március 24. és 2018. április 2. között került sor. A jelen esetben a település határában és különös tekintettel a beépítésre szánt ingatlanok területén végzett extenzív terepbejárás során, az alábbi táblázatban felsorolt nyilvántartott lelőhelyeken túl, további öt régészeti lelőhely került lokalizálásra.

2.2.2 Védett régészeti lelőhelyek

Ősi közigazgatási területen a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. § 45. pontja, továbbá a 11.—17. § szerint meghatározott, miniszteri rendelettel kiemelt vagy fokozott módon védetté nyilvánított történeti és kulturális jelentőségű régészeti lelőhely nem található.

2.2.3 Nyilvántartott régészeti lelőhelyek

A régészeti lelőhelyekről a Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkárság Nyilvántartási Hatósági Osztálya vezet közhiteles nyilvántartást. A jelen tanulmány a 2017. február 8-án, KÖHÁT/193/2 (2017) iktatószámmon kiadott adatszolgáltatás adatait felhasználva készült.

Általános szabály, hogy a régészeti lelőhelyek pontos kiterjedése pusztán felszíni vizsgálatokkal (pl. terepbejárás) csak hozzávetőlegesen állapítható meg, továbbá a felszíni lokalizációt erőteljesen korlátozó tényezők (pl. vegetáció, beépítés, elfedés, stb.) miatt a régészeti érintettség meghatározásánál gyakran csak a korábbi, vegetáció-mentes időszakban végzett megfigyelésekre támaszkodhattunk. Fontos továbbá kiemelni, hogy a régészeti lelőhelyek helyzete és kiterjedése a jövőbeni régészeti kutatások eredményei alapján módosulhat.

1. táblázat: Régészeti lelőhelyek összefoglaló táblázata

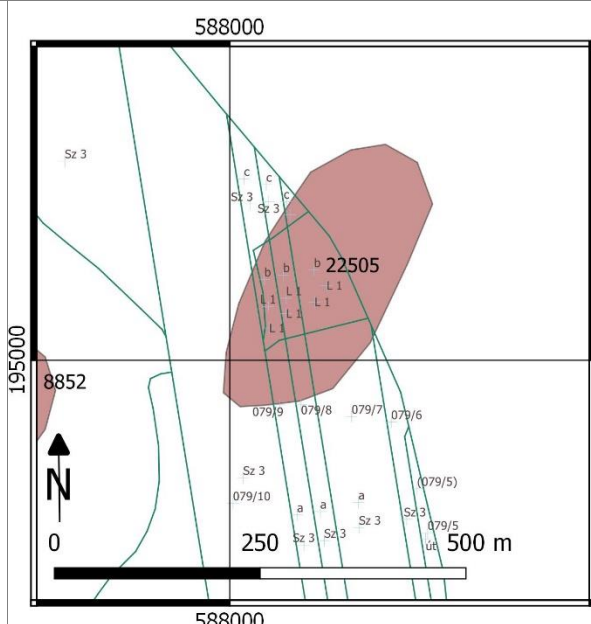
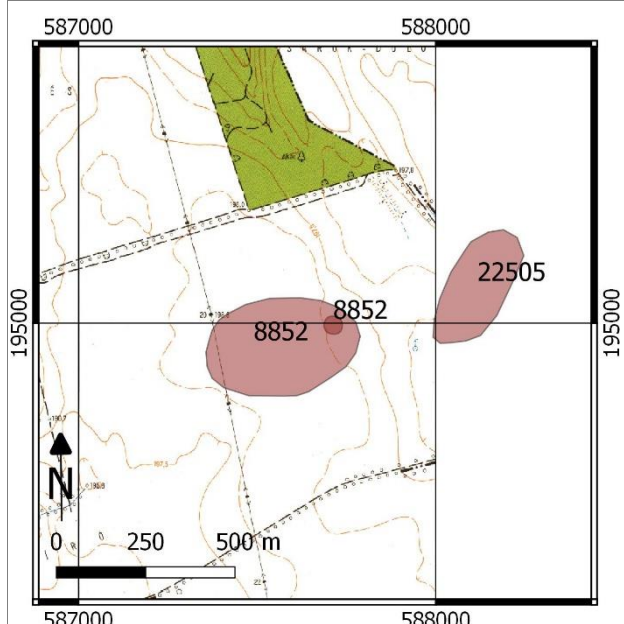
Azonosító	Lelelőhely szám	Név	Hrsz.	Y kor	X kor	Azonosítás alapja
22505	11	Nádasdladány, Mariska-puszta	080/16, 081/1, 084, 079/7, 079/8, 079/9, 079/10	588116	195101	nyilvántartás
8839	1	Római katolikus templom	62, 63, 64, 65, 52, 53, 54, 02	584833	201071	nyilvántartás
8840	2	Uradalmi major	201/2, 120/2, 121/1, 125, 126, 127/1, 127/2, 201/1, 320, 276/3, 277, 278, 279, 280, 281, 282/1, 282/2, 283, 285/3, 284, 347, 353, 348	585052	200409	nyilvántartás
8841	3	Szilas-hát	033/42, 033/26, 056/17, 056/19, 056/20, 033/27	582159	199959	nyilvántartás
8842	4	Vízre dülő	033/42, 035, 032	582738	200717	nyilvántartás
8843	5	Murvabánya	037/3, 036/8, 036/9, 038, 039/2, 040/1, 040/3	583438	200615	nyilvántartás
8844	6	Tsz-kertészet	036/10, 037/2, 036/11, 742/2, 742/1, 743, 036/14, 036/13, 664, 663, 662/1, 662/2, 659, 660, 661	583943	201063	nyilvántartás
8845	7	Deák-dülő	045/16, 045/17, 045/18, 045/19, 609/3, 609/4, 609/5, 609/6, 609/7, 609/8, 609/9, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 045/15, 609/1, 609/2	584038	200244	nyilvántartás
8846	8	Kavicsbánya	045/15, 609/1, 609/2, 609/3, 609/4, 609/5, 609/6, 609/7, 608, 046/1, 568, 569, 570, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 567, 565/1, 601, 600	584387	200193	nyilvántartás
8847	9	Csapás-föld	093/39, 093/28, 093/29, 093/30, 092, 066, 067/13, 067/1, 067/6, 067/7, 067/9, 091, 093/19, 093/2, 093/20	585966	198874	nyilvántartás
8848	10	Buhinvölgy	061, 060/29, 060/22, 062/5, 062/6, 060/20, 060/23, 060/24, 060/18	585425	197529	nyilvántartás
8849	11	Buhinvölgy II.	071/1	585750	196820	nyilvántartás
8850	12	Zsigmondpuszta	071/3, 088, 074, 080	586379	195296	nyilvántartás
8851	13	Zsigmondpuszta II.	078/4, 078/5, 078/6, 078/3	586438	194863	nyilvántartás
8852	14	Bíró-rét	079/11, 079/12	587712	194994	nyilvántartás
57081	15	Tsz kertészettől ÉK-re	043/4, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 043/5	584239	200994	nyilvántartás
57082	16	Bíró-réti-dülő	076/7	585749	193434	nyilvántartás
57083	17	Bíró-réttől É-ra	078/7	586671	194936	nyilvántartás
57209	18	Sárvíz-malomcsatorna kanyarulatától D-re	034, 036/6, 036/7, 035, 033/42	582854	200790	nyilvántartás

Azonosító	Lelőhely szám	Név	Hrsz.	Y kor	X kor	Azonosítás alapja
57210	19	Steller tanyától DK-re	798, 799, 800, 801, 802, 803, 07/1, 07/2, 07/3	584686	201656	nyilvántartás
57211	20	Harmadik dűlő K-i fele	095/7, 095/9, 084/1, 084/2, 085	586549	199205	nyilvántartás
57212	21	Ötödik és Hatodik dűlő között	089/6, 089/7, 089/8, 089/9, 089/10, 089/11, 089/12, 089/13, 089/44, 089/45, 089/46, 089/47, 089/48, 089/49, 089/50, 089/51, 089/17	586247	198216	nyilvántartás
57295	22	Buhinvölgy III.	060/19, 071/1	585598	197234	nyilvántartás
-	23	Szigeti erdő	08/1, 08/2, 08/3, 08/4	584568	201934	terepbejárás
-	24	Sportpálya	05/1	584805	201218	terepbejárás
-	25	Osztaly-dűlő	102/28, 102629, 102/30, 102/31, 102/32	586227	200128	terepbejárás
-	26	Ladányi-dűlő	099, 0100, 0101	586792	200016	terepbejárás
-	27	Aprós-dűlő	096/4	586326	199650	terepbejárás

2.2.4 Régészeti lelőhelyek részletes ismertetése

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Fejér	Település neve	Nádasdladány	
	Nyilvántartási azonosító szám			22505	
2	Leelőhely neve			Mariska-puszta	
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-334	
	Koordináták	EOV Y	588116	EOV X	195101
	Helyrajzi szám				080/16, 081/1, 084, 079/7, 079/8, 079/9, 079/10
	Földrajzi leírás				
	Helymeghatározás pontossága				< 10 m
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇔			n.a.	
					
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés, erózió			
7	Ismertség	nyilvántartás			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.04.02.			

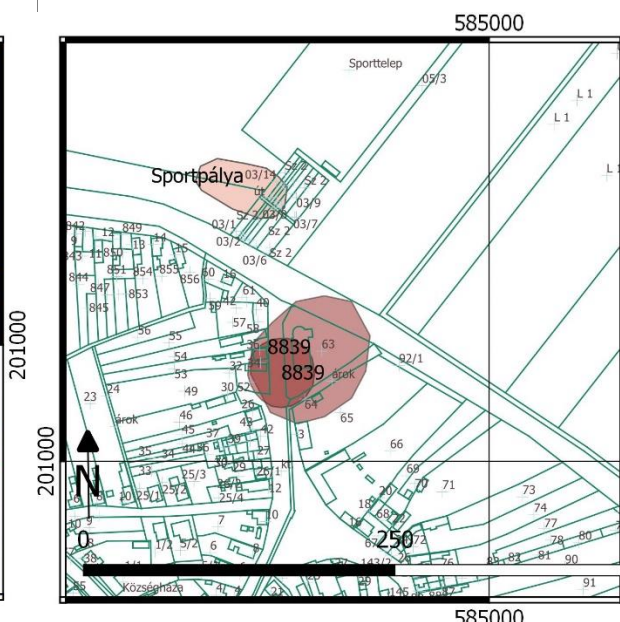
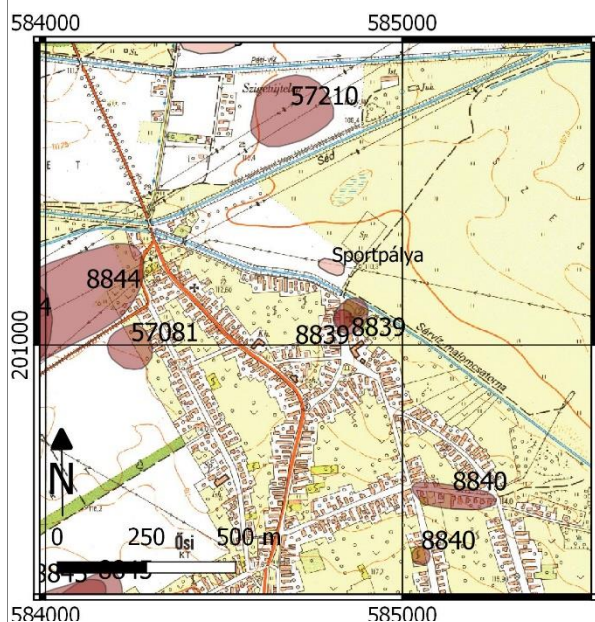

1. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8839			
2	Lelőhely neve	Római katolikus templom			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	584833	EOV X	201071
	Helyrajzi szám	62, 63, 64, 65, 52, 53, 54, 02			
	Földrajzi leírás				
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	templom: középkor			

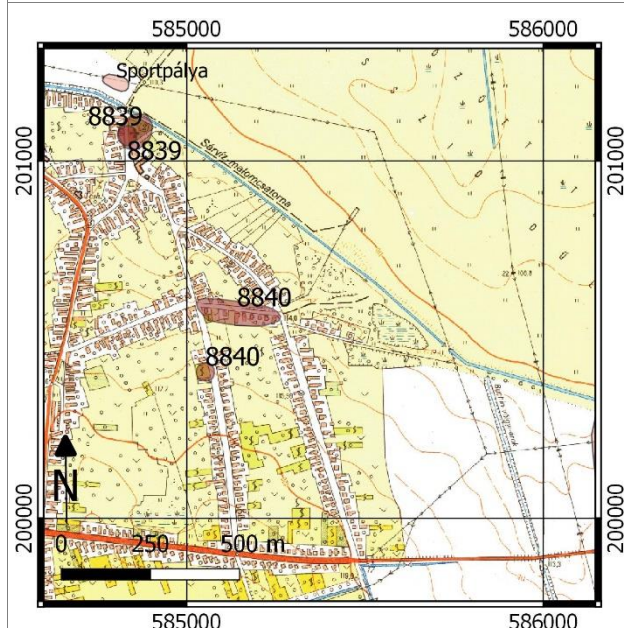
	5	Jelenlegi állapot	
	6	Veszélyeztetettség	beépítés
	7	Ismertség	nyilvántartás
	8	Tevékenység	terepbejárás
	9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
	10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
	11	Kelt	2018.04.02.

2. lelőhely

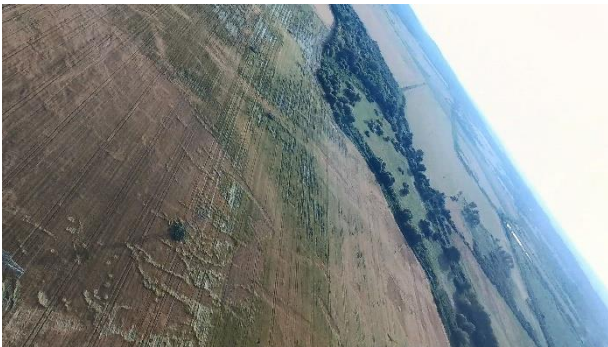
68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

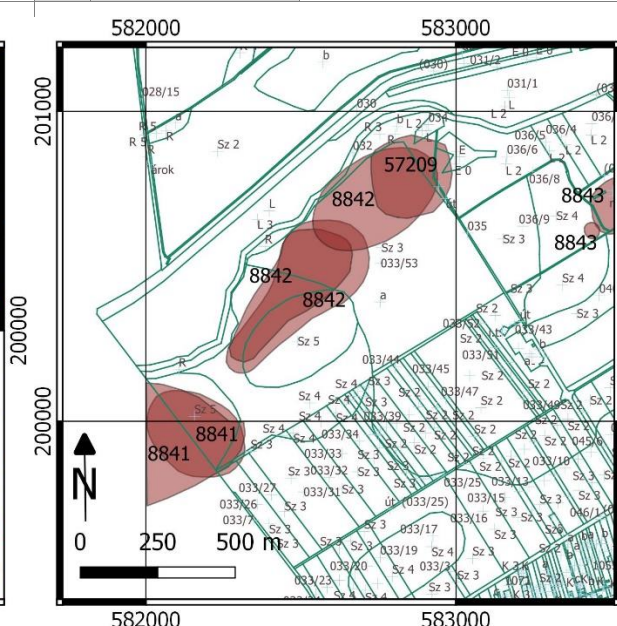
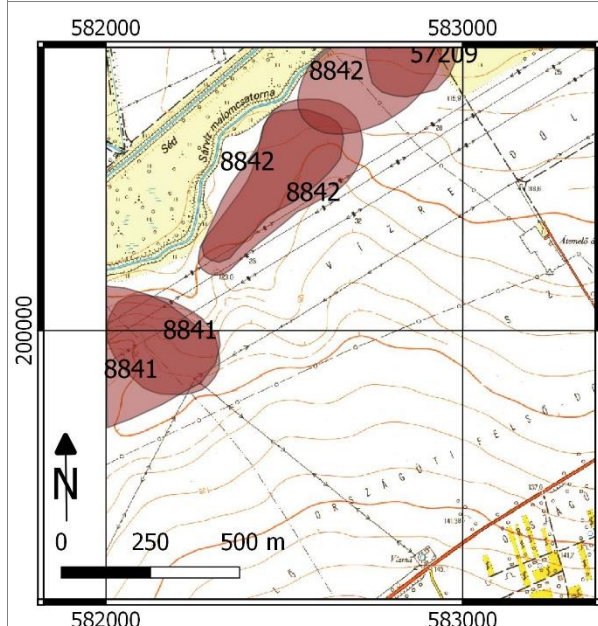
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8840			
2	Lelőhely neve	Uradalmi major			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	663961	EOV X	264182
	Helyrajzi szám	201/2, 120/2, 121/1, 125, 126, 127/1, 127/2, 201/1, 320, 276/3, 277, 278, 279, 280, 281, 282/1, 282/2, 283, 285/3, 284, 347, 353, 348			
	Földrajzi leírás	A régi uradalmi major helyén ma a Petőfi Sándor utca húzódik, kertes házakkal beépítve.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇔	csontvázas sír: őskor			
	5	Jelenlegi állapot	beépített belterület		
	6	Veszélyeztetettség	beépítés		
	7	Ismertség	nyilvántartás		
	8	Tevékenység	terepbejárás		
	9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt		
	10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b		
	11	Kelt	2018.4.2.		

3. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi															
	Nyilvántartási azonosító szám	8841																	
2	Lelőhely neve	Szilas-hát																	
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314 54-332	Koordináták	EOV Y	582159	EOV X	199959										
	Helyrajzi szám	033/42, 033/26, 056/17, 056/19, 056/20, 033/27																	
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely Ősítől Ny-ra, a Sárvíz-malomcsatorna D-i oldalán található.																	
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m																	
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor																	
																			
										5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület							
										6	Veszélyeztetettség	talajművelés, erózió							
										7	Ismertség	nyilvántartás							
										8	Tevékenység	terepbejárás							
										9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt							
										10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b							
										11	Kelt	2018.4.2.							

4. lelőhely

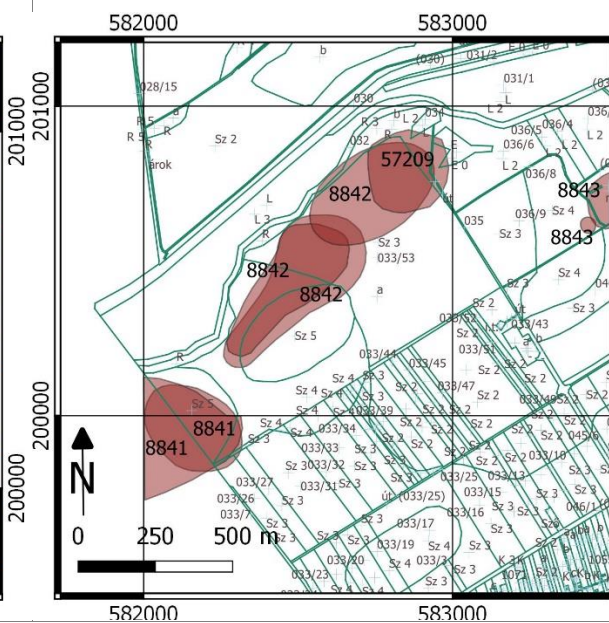
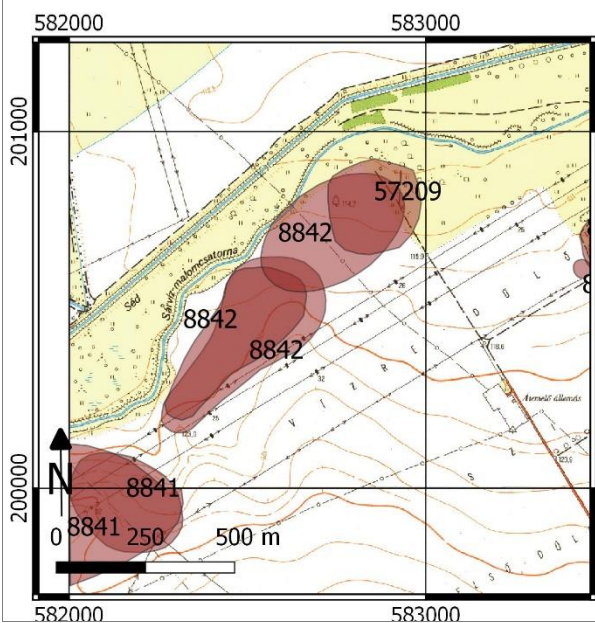
68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8842			
2	Lelőhely neve	Vízre dülő			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	582738	EOV X	200717
	Helyrajzi szám	033/42, 035, 032			
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ősától Ny-ra, a Sárvíz-malomcsatorna D-i oldalán található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			

4 Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨ telepnyom: római kor

5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület
6	Veszélyeztetettség	talajművelés, erózió
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	terepbejárás
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2018.4.2.

5. lelőhely

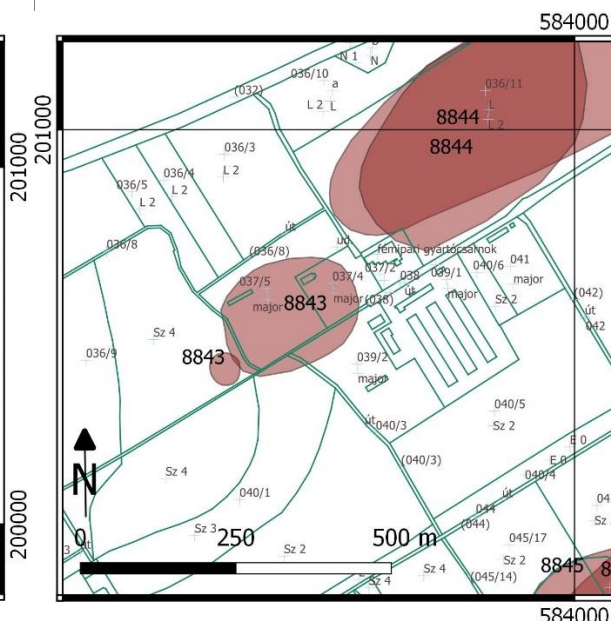
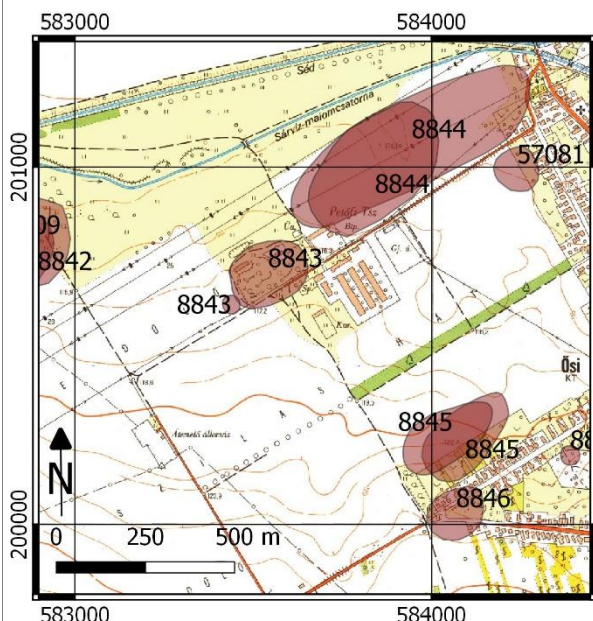
68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8843			
2	Lelőhely neve	Murvabánya			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	583438	EOV X	200615
	Helyrajzi szám	037/3, 036/8, 036/9, 038, 039/2, 040/1, 040/3			
	Földrajzi leírás	A terület Ősítől Ny-ra, az egykori Petőfi tsz telepétől DNy-ra található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			

4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	hamvasztásos sír: kelta
----------	--	-------------------------

5	Jelenlegi állapot	ipari terület
6	Veszélyeztetettség	beépítés, bányászat
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	terepbejárás
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2018.4.2.

6. lelőhely

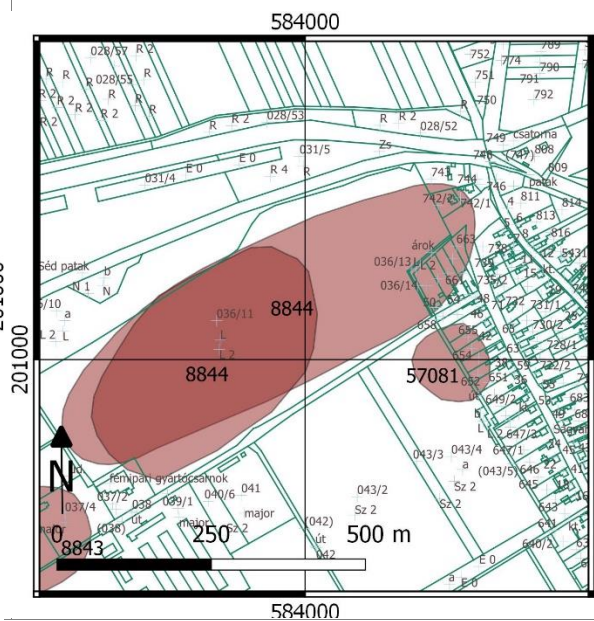
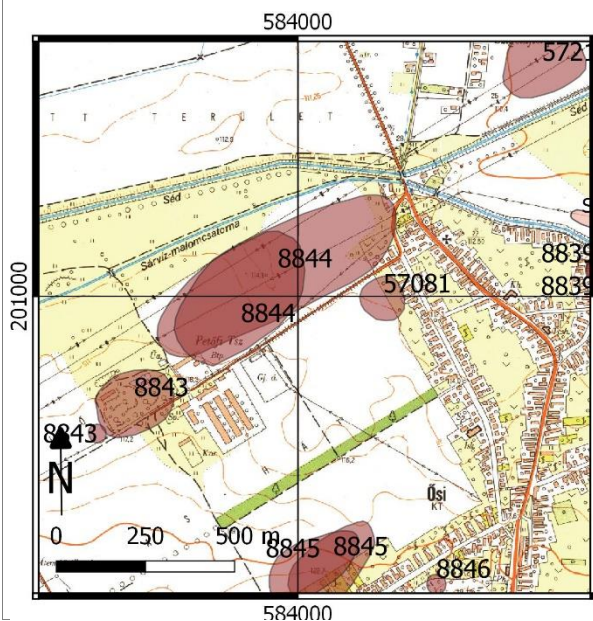
68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8844			
2	Lelőhely neve	Tsz-kertészet			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	53-314	
	Koordináták	EOV Y	583943	EOV X	201063
	Helyrajzi szám	036/10, 037/2, 036/11, 742/2, 742/1, 743, 036/14, 036/13, 664, 663, 662/1, 662/2, 659, 660, 661			
	Földrajzi leírás	A lelőhely az egykori tsz-kertészet területén, a Sárviz-csatornától D-re 150 m-re található, három magasfeszültségű vezeték ível át felette.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			

4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor telepnyom: Árpád-kor telepnyom: középkor
----------	--	---

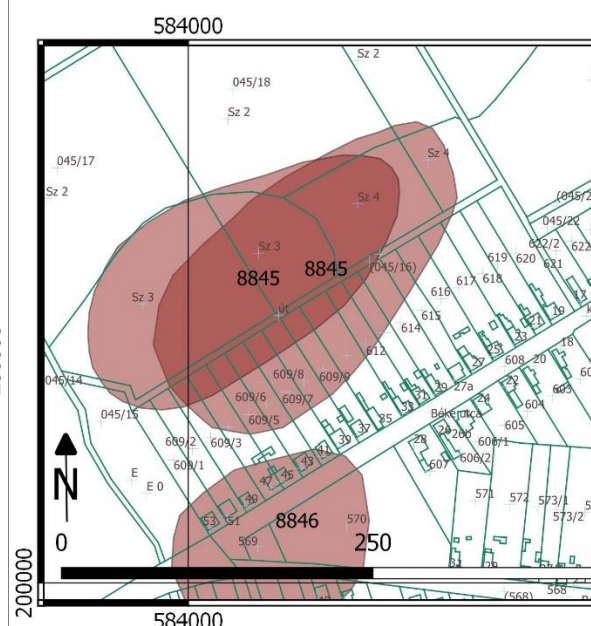
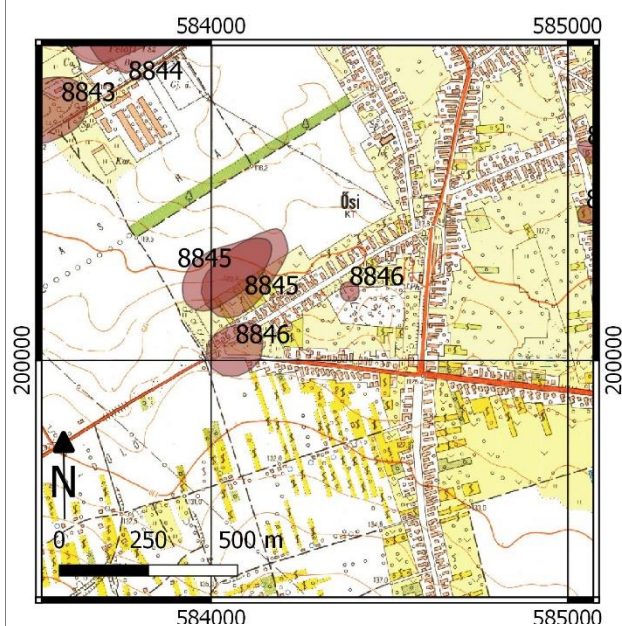
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (legelő)
6	Veszélyeztetettség	talajművelés
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	terepbejárás
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2018.4.2.

7. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

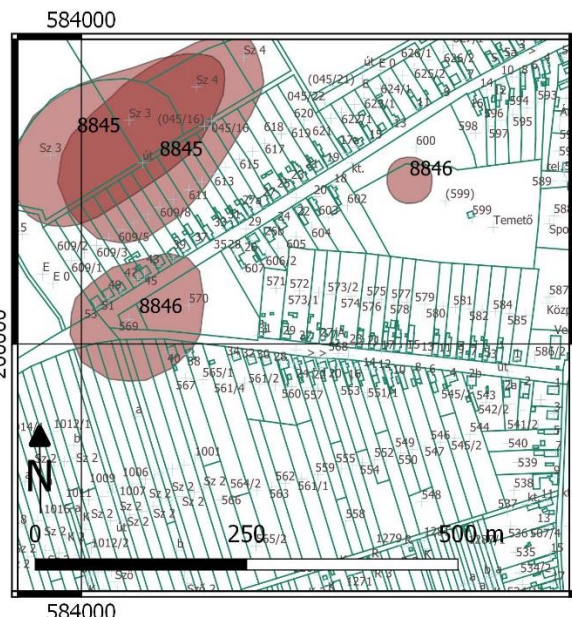
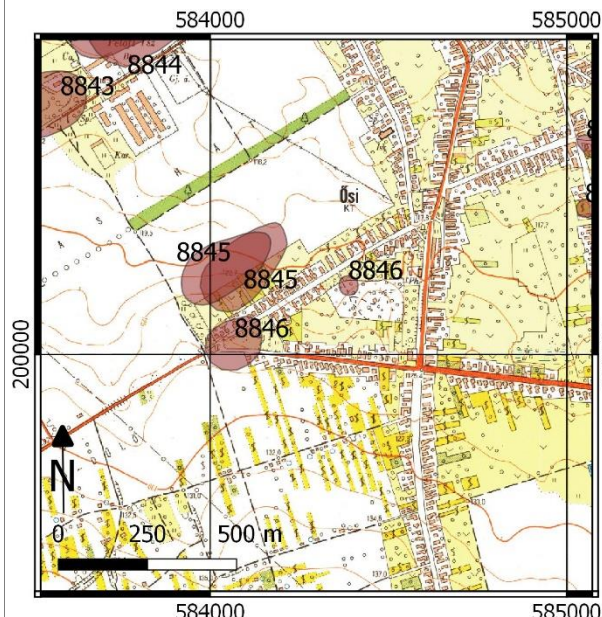
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8845			
2	Lelőhely neve	Deák-dűlő			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	584038	EOV X	200244
	Helyrajzi szám	045/16, 045/17, 045/18, 045/19, 609/3, 609/4, 609/5, 609/6, 609/7, 609/8, 609/9, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 045/15, 609/1, 609/2			
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ősitől DNy-ra, a Szilas-háton található			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇔	telepnyom: újkőkor telepnyom: római kor			
					
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
7	Ismertség	nyilvántartás			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

8. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

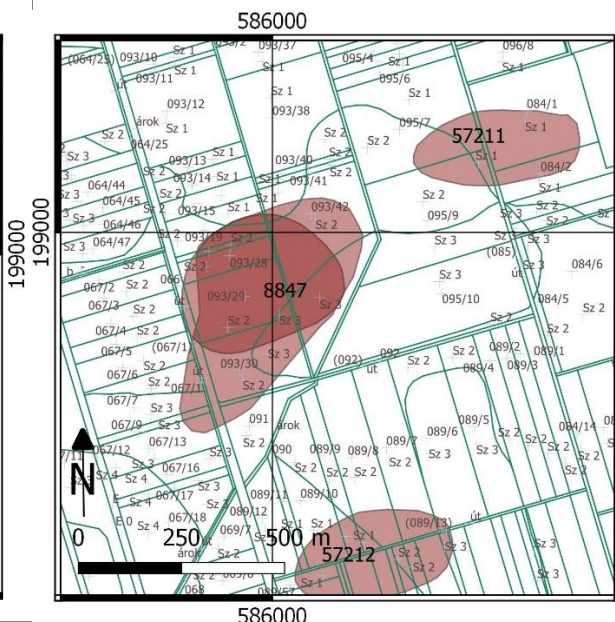
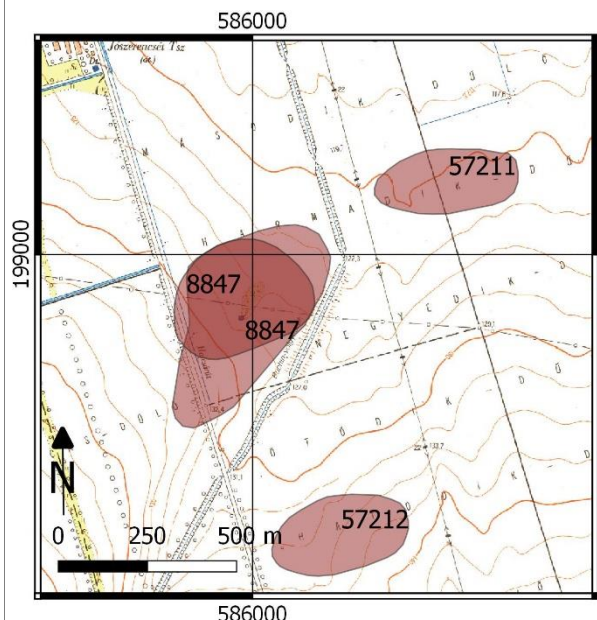
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi					
	Nyilvántartási azonosító szám						8846		
2	Lelőhely neve						Kavicsbánya		
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314 54-332	Koordináták	EOV Y	584387	EOV X	200193
	Helyrajzi szám	045/15, 609/1, 609/2, 609/3, 609/4, 609/5, 609/6, 609/7, 608, 046/1, 568, 569, 570, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 567, 565/1, 601, 600							
	Földrajzi leírás	A 8/a lelőhely a berhidai út Ősibe vezető szakaszán, egy kőkereszt környékén található.							
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	csontvázas sír: római kor							
									
5	Jelenlegi állapot	belterület							
6	Veszélyeztetettség	beépítés							
7	Ismertség	nyilvántartás							
8	Tevékenység	terepbejárás							
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt							
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b							
11	Kelt	2018.4.2.							

9. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

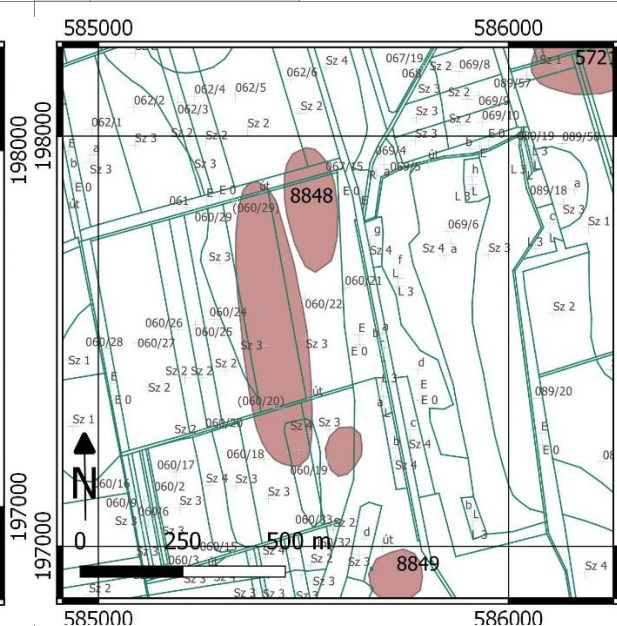
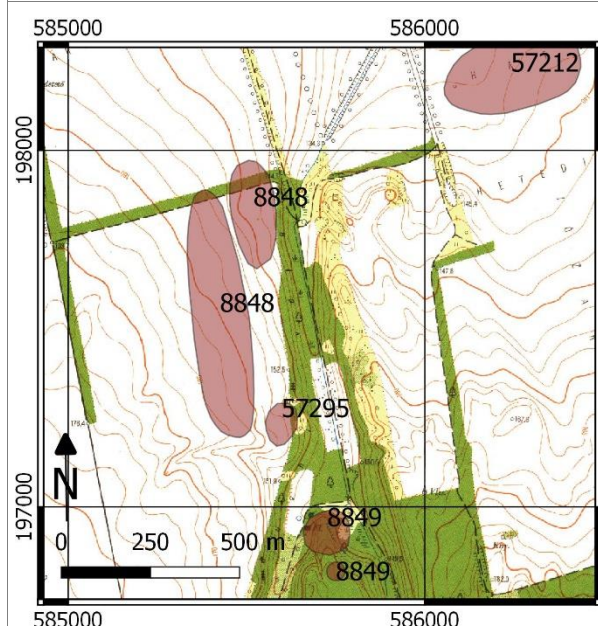
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8847			
2	Lelőhely neve	Csapás-föld			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-332	
	Koordináták	EOV Y	585966	EOV X	198874
	Helyrajzi szám	093/39, 093/28, 093/29, 093/30, 092, 066, 067/13, 067/11, 067/6, 067/7, 067/9, 091, 093/19, 093/2, 093/20			
	Földrajzi leírás	A lelőhely a Hajcsár-úttól K-re, az egykori Tsz telepétől D-re található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇔	telepnyom: lengyeli kultúra telepnyom: római kor			
					
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
7	Ismertség	nyilvántartás			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

10. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

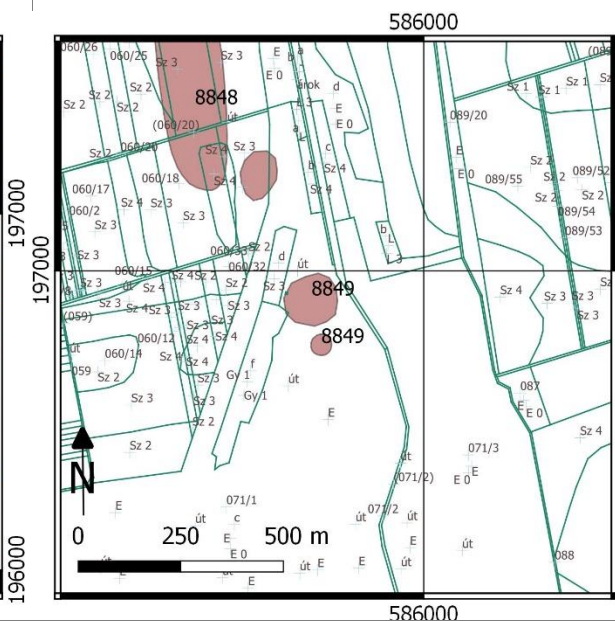
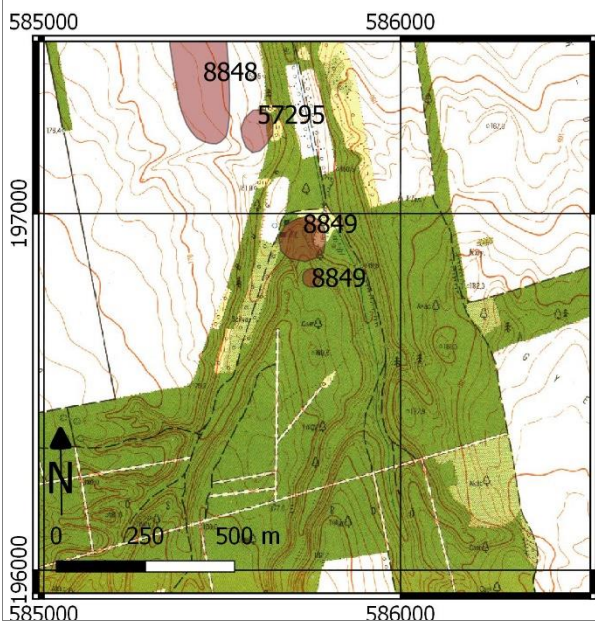
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8848			
2	Lelőhely neve	Buhinvölgy			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-332	
	Koordináták	EOV Y	585425	EOV X	197529
	Helyrajzi szám	061, 060/29, 060/22, 062/5, 062/6, 060/20, 060/23, 060/24, 060/18			
	Földrajzi leírás	A lelőhely a Buhin-völgyi ároktól Ny-ra fekszik.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: őskor telepnyom: római kor			
	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
	Ismertség	nyilvántartás			
	Tevékenység	terepbejárás			
	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
	Kelt	2018.4.2.			

11. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8849			
2	Lelőhely neve	Buhinvölgy II.			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-332	
	Koordináták	EOV Y	585750	EOV X	196820
	Helyrajzi szám	071/1			
	Földrajzi leírás	A lelőhely a Buhin völgyben a forrás közelében található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom újkőkor			
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
7	Ismertség	nyilvántartás			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

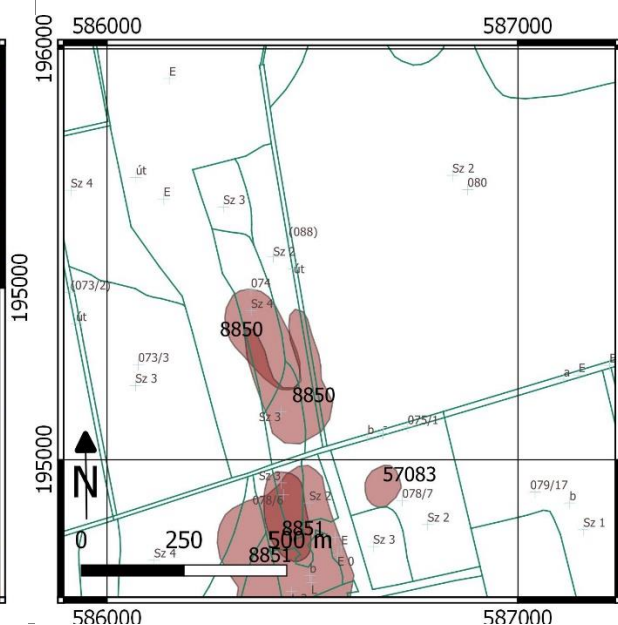
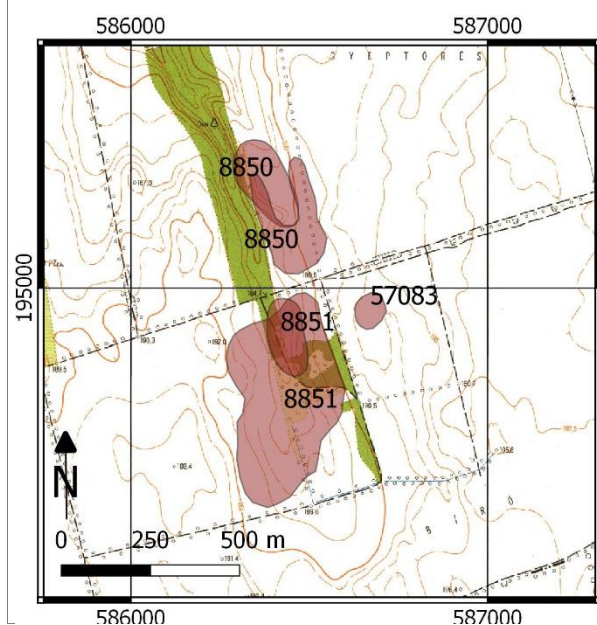
12. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ósi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8850			
2	Lelőhely neve	Zsigmondpuszta			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	53-334	
	Koordináták	EOV Y	586379	EOV X	195296
	Helyrajzi szám	071/3, 088, 074, 080			
	Földrajzi leírás	A lelőhely a Buhin-völgy D-i végétől K-re, a Gyeptörés nevű dűlő DNY-i sarkában, egy É-D-i irányú időszakos patak erdővel benőtt völgyének K-i oldalán található			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: újkőkör			

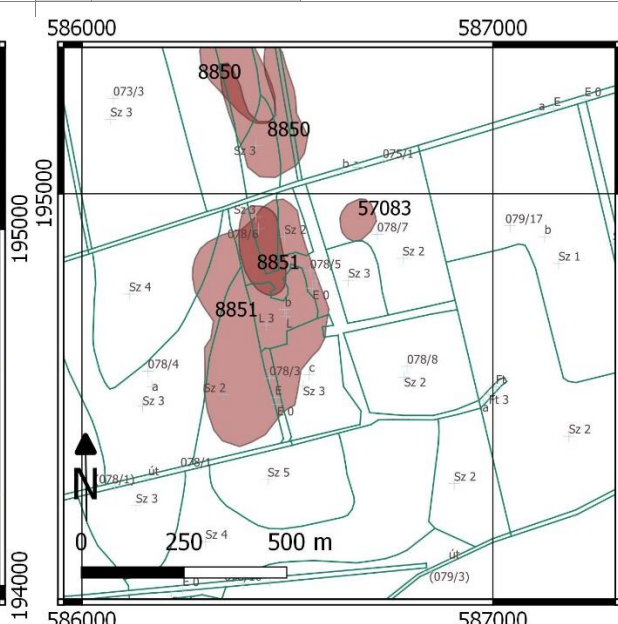
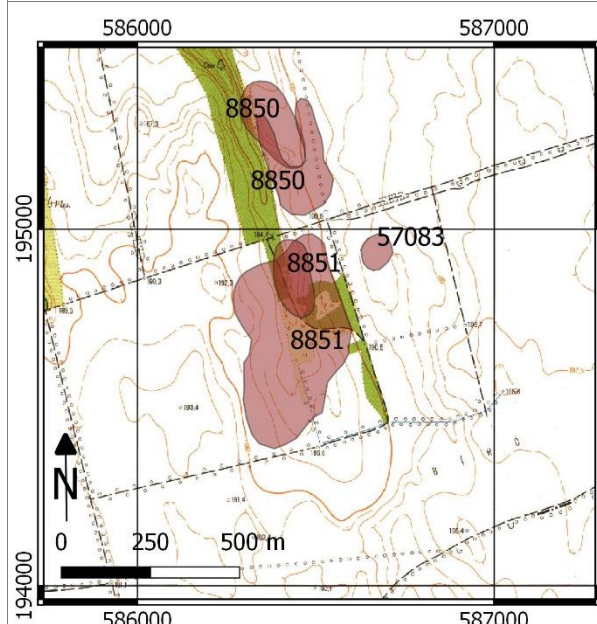
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	terepbejárás
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2018.4.2.

13. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

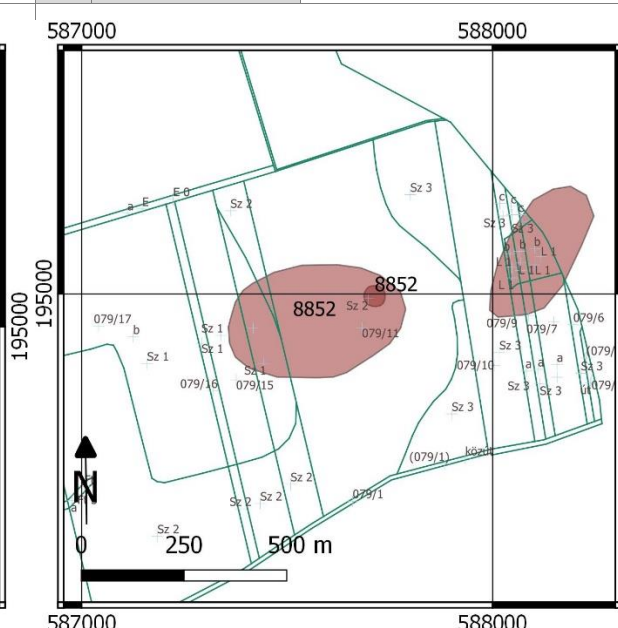
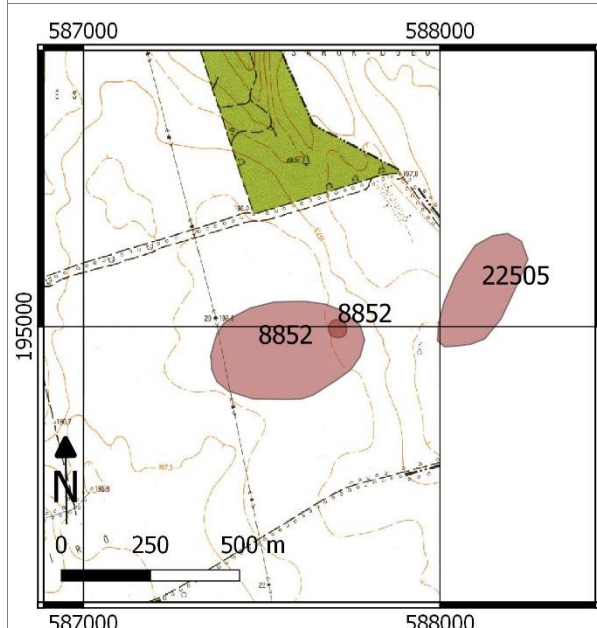
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi			
	Nyilvántartási azonosító szám	8851					
2	Lelőhely neve	Zsigmondpuszta II.					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-334			
	Koordináták	EOV Y	586438	EOV X	194863		
	Helyrajzi szám	078/4, 078/5, 078/6, 078/3					
	Földrajzi leírás	A lelőhely ősitől D-re a Buhin-völgy D-i végétől K-Dk-re található.					
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m					
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor					
							
5					Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)	
6					Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió	
7					Ismertség	nyilvántartás	
8					Tevékenység	terepbejárás	
9					Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt	
10					Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b	
11					Kelt	2018.4.2.	

14. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

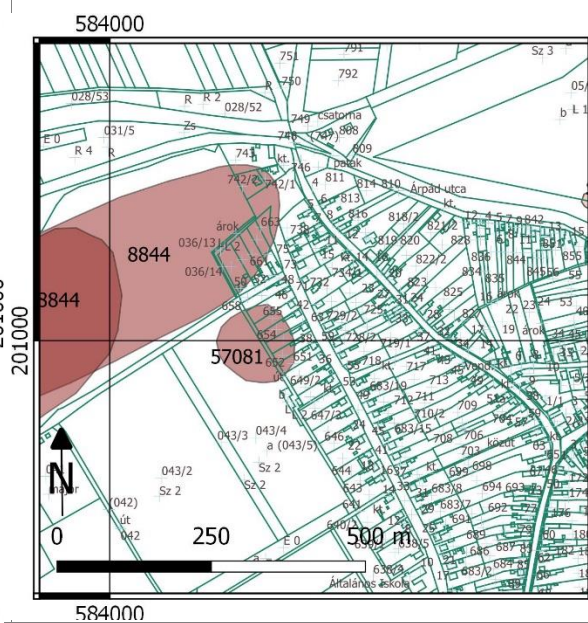
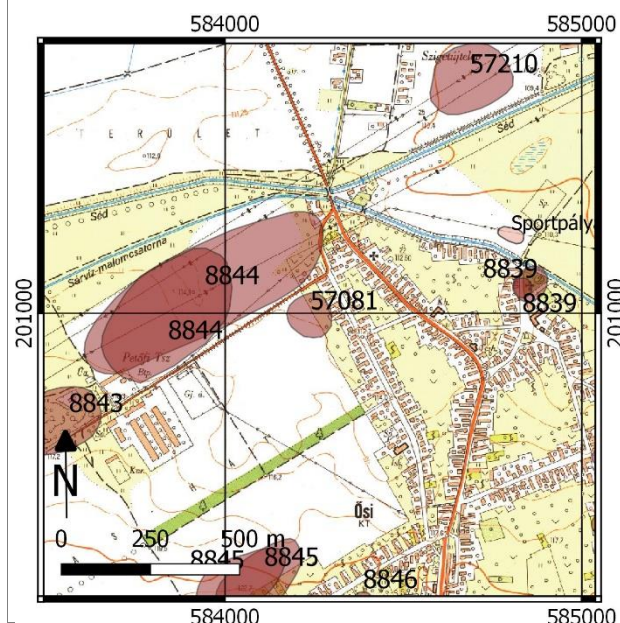
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ósi	
	Nyilvántartási azonosító szám	8852			
2	Lelőhely neve	Bíró-rét			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-334	
	Koordináták	EOV Y	587712	EOV X	194994
	Helyrajzi szám	079/11, 079/12			
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ósától D-re a Buhin-völgy D-i végétől K-re található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor			
	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
	Ismertség	nyilvántartás			
	Tevékenység	terepbejárás			
	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

15. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

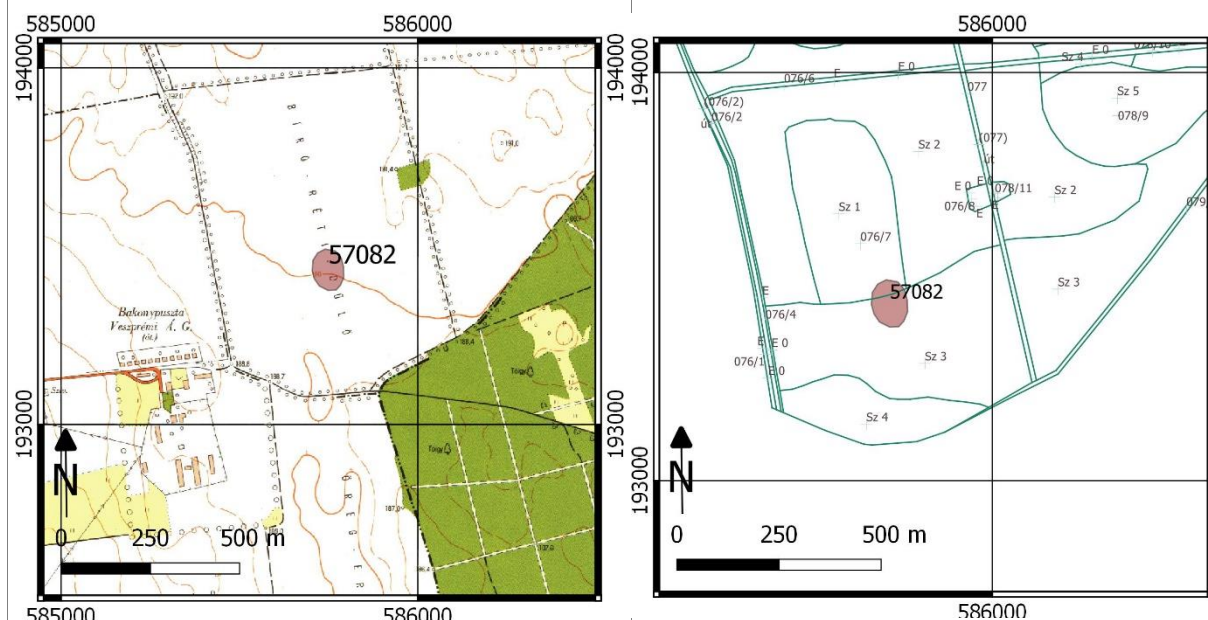
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi															
	Nyilvántartási azonosító szám	57081																	
2	Lelőhely neve	Tsz kertészettől ÉK-re																	
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	Koordináták	EOV Y	584239	EOV X	200994										
	Helyrajzi szám	043/4, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 043/5																	
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ősítől közvetlenül Ny-ra, a kiskertek aljáig húzódik																	
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m																	
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: késő középkor																	
																			
										5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)							
										6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió							
										7	Ismertség	nyilvántartás							
										8	Tevékenység	terepbejárás							
										9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt							
										10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b							
										11	Kelt	2018.4.2.							

16. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

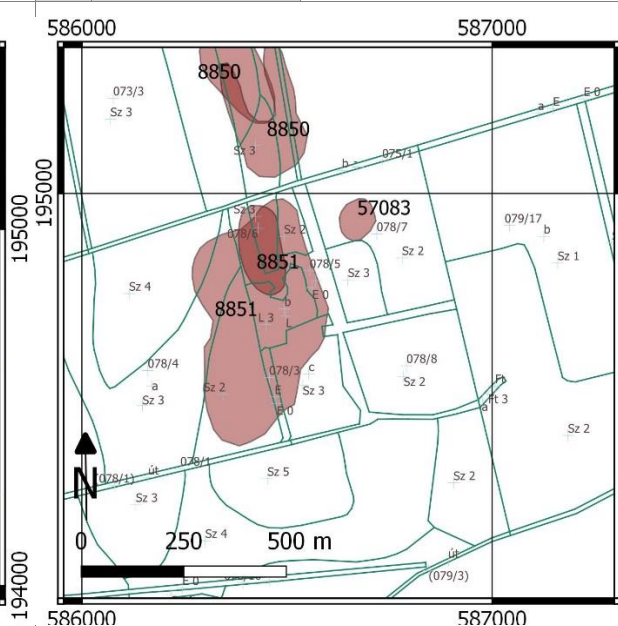
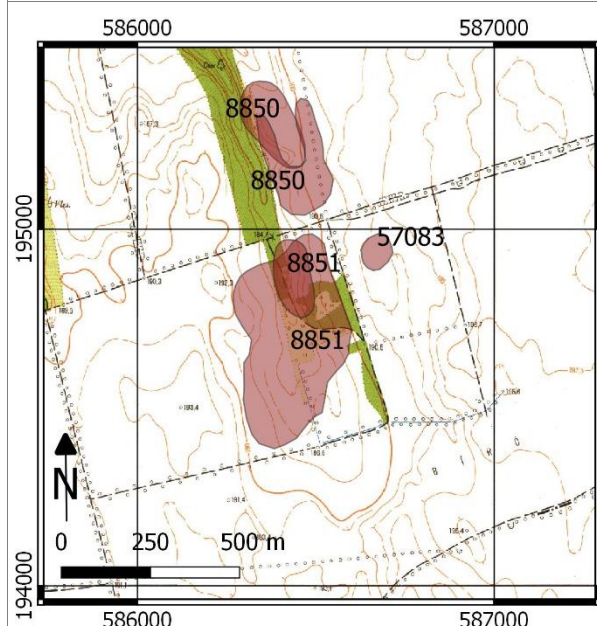
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi			
	Nyilvántartási azonosító szám	57082					
2	Lelőhely neve	Bíró-réti-dűlő					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-334			
	Koordináták	EOV Y	585749	EOV X	193434		
	Helyrajzi szám	076/7					
	Földrajzi leírás	A lelőhely az Ősítől D-re lévő Bakonypuszta nevű majortól ÉK-re, a Bíró-réti-dűlőben található.					
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m					
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: Árpád-kor					
							
5					Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)	
6					Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió	
7					Ismertség	nyilvántartás	
8					Tevékenység	terepbejárás	
9					Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt	
10					Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b	
11					Kelt	2018.4.2.	

17. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	57083			
2	Lelőhely neve	Bíró-réttől É-ra			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-334	
	Koordináták	EOV Y	586671	EOV X	194936
	Helyrajzi szám	078/7			
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ősítől D-re a Buhin-völgy D-i végétől K-re, az un- Bíró-réttől É-ra található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor			
	5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület		
	6	Veszélyeztetettség	talajművelés		
	7	Ismertség	nyilvántartás		
	8	Tevékenység	terepbejárás		
	9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt		
	10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b		
	11	Kelt	2018.4.2.		

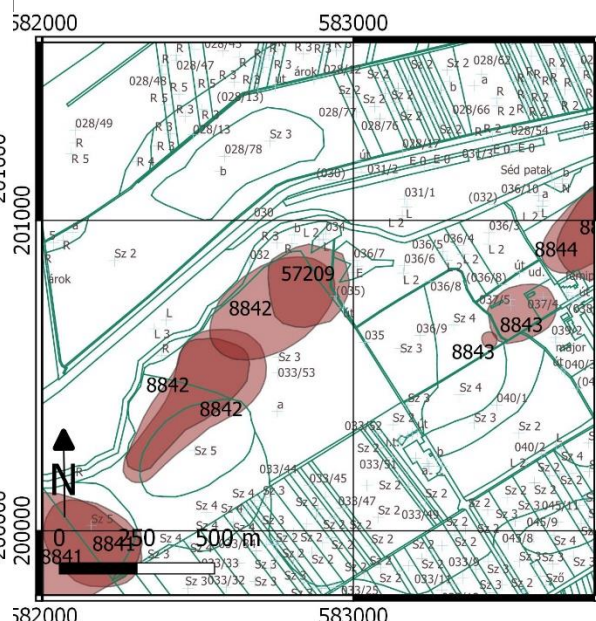
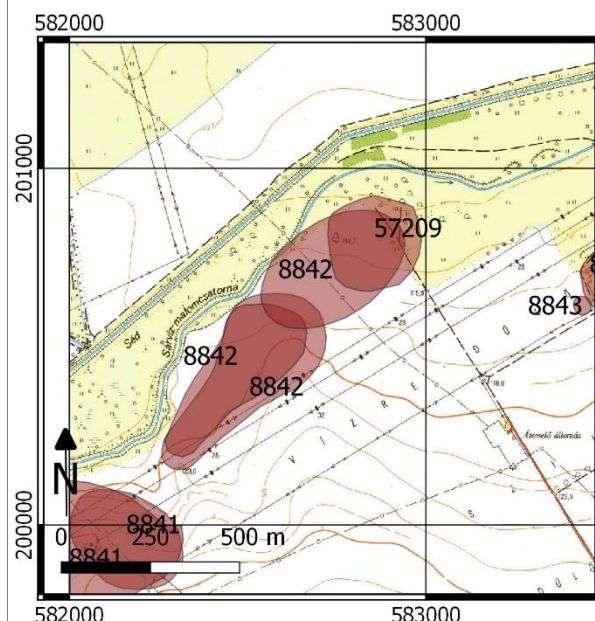
18. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	57209			
2	Lelőhely neve	Sárvíz-malomcsatorna kanyarulatától D-re			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	582854	EOV X	200790
	Helyrajzi szám	034, 036/6, 036/7, 035, 033/42			
	Földrajzi leírás	A régészeti lelőhely a Sárvíz-malomcsatorna kanyarulatától D-re, a falutól Ny-ra található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor			

5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	terepbejárás
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2018.4.2.

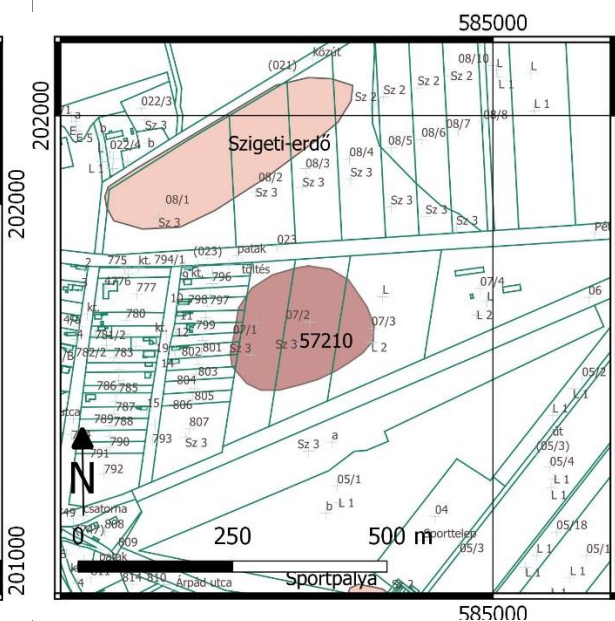
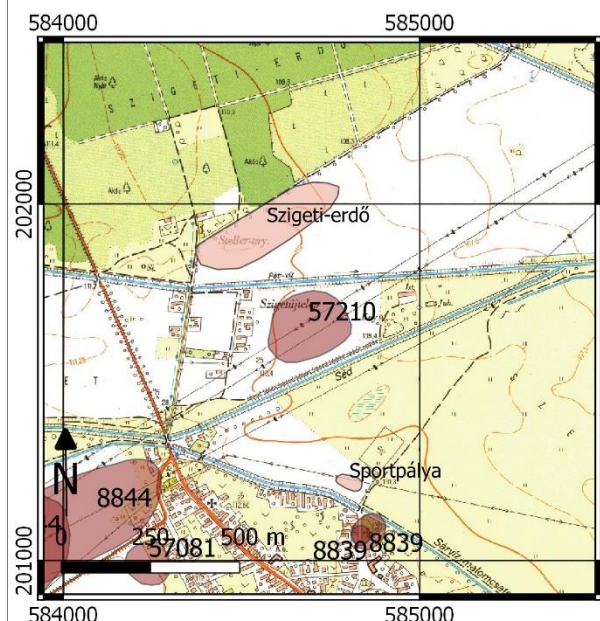
19. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	57210			
2	Lelőhely neve	Steller tanyától DK-re			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	582854	EOV X	201656
	Helyrajzi szám	798, 799, 800, 801, 802, 803, 07/1, 07/2, 07/3			
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ősi É-i szélén a Szigetűtelep nevű résztől is É-ra, a Steller Tanyától DK-re, a Séd É-i oldalán lévő enyhén kiemelkedő területen van.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor			

5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	terepbejárás
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2018.4.2.

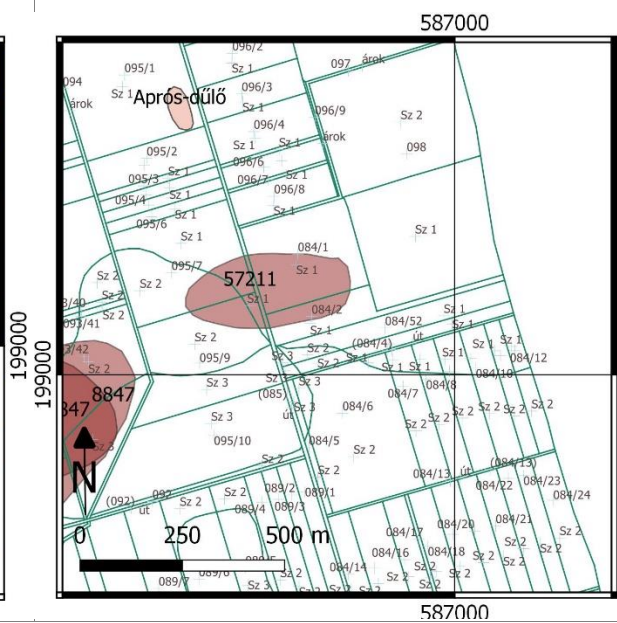
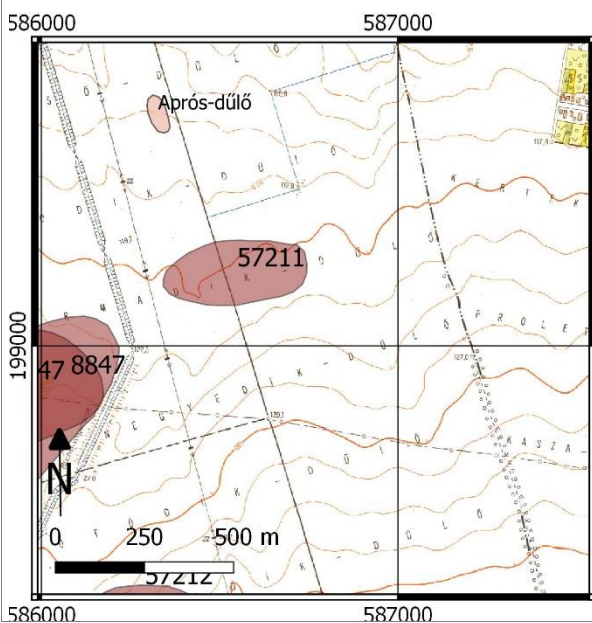
20. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	57211			
2	Lelőhely neve	Harmadik dűlő K-i fele			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-332	
	Koordináták	EOV Y	586549	EOV X	199205
	Helyrajzi szám	095/7, 095/9, 084/1, 084/2, 085			
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ősítől K-re, a Harmadik dűlő K-i felében, a Buchin-völgyi-árokotól K-re kb. 400 m-re, egy ÉNy-DK-i irányú földút K-i oldalán található.			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: Árpád-kor			

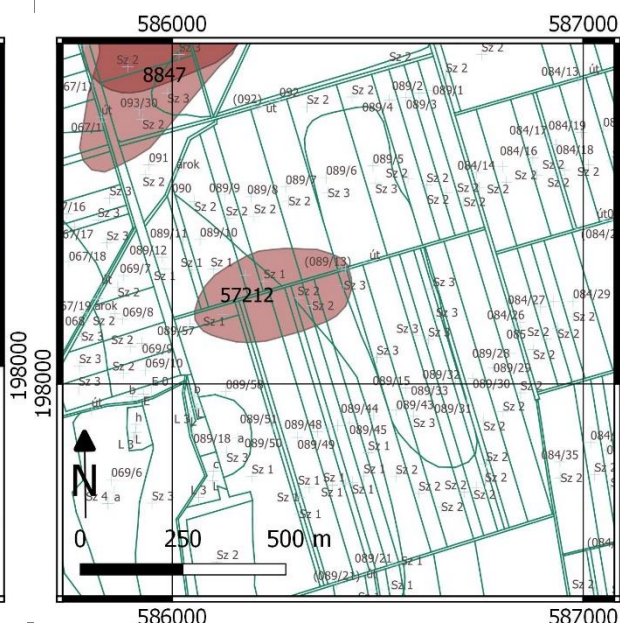
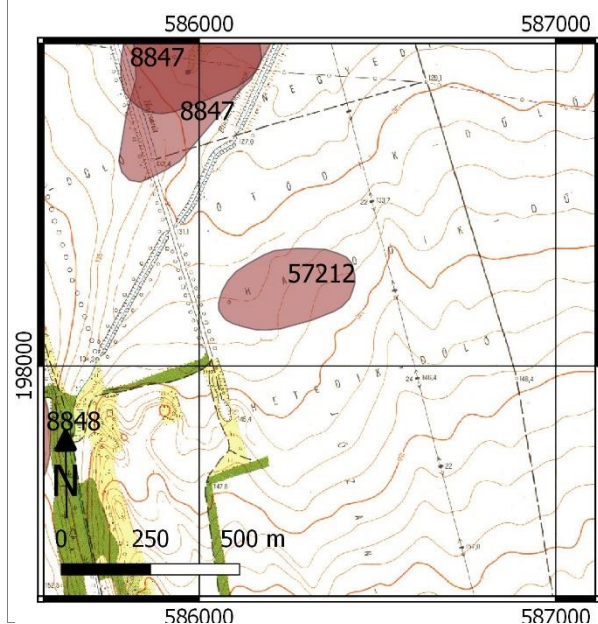
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió
7	Ismertség	nyilvántartás
8	Tevékenység	terepbejárás
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b
11	Kelt	2018.4.2.

21. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

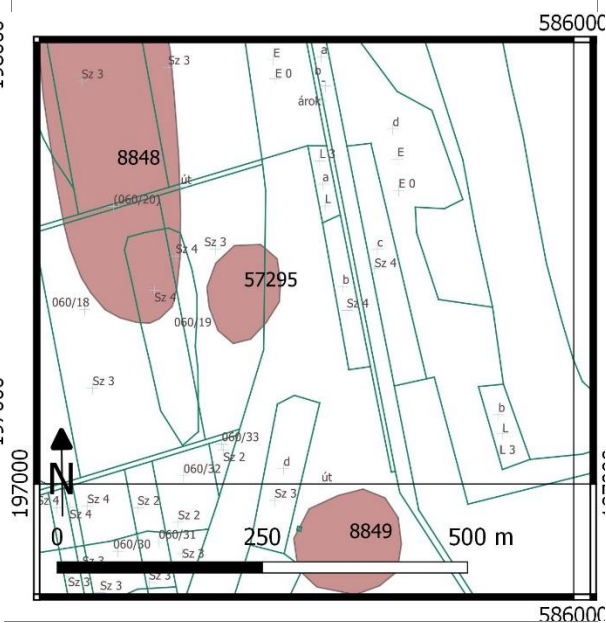
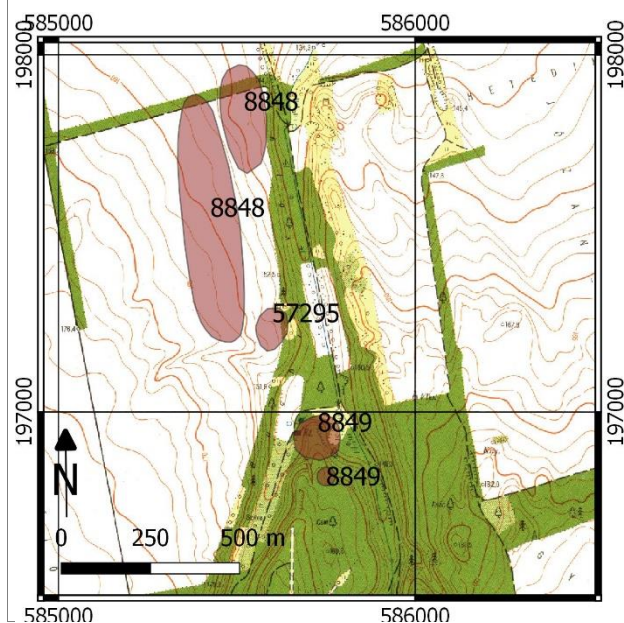
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi			
	Nyilvántartási azonosító szám	57212					
2	Lelőhely neve	Ötödik és Hatodik dűlő között					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-332			
	Koordináták	EOV Y	664950	EOV X	261845		
	Helyrajzi szám	089/6, 089/7, 089/8, 089/9, 089/10, 089/11, 089/12, 089/13, 089/44, 089/45, 089/46, 089/47, 089/48, 089/49, 089/50, 089/51, 089/17					
	Földrajzi leírás	A lelőhely Ősitől DK-re, az Ötödik és Hatodik dűlők között, a Buchin-völgyi-árokától DK-re van. A lelőhelyet egy ÉNy-DK-i irányú földút metszi, a lelőhely nagyobb része annak inkább a Ny-i oldalán van.					
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m					
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: középkor					
							
5					Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)	
6					Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió	
7					Ismertség	nyilvántartás.	
8					Tevékenység	terepbejárás	
9					Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt	
10					Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b	
11					Kelt	2018.4.2.	

22. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

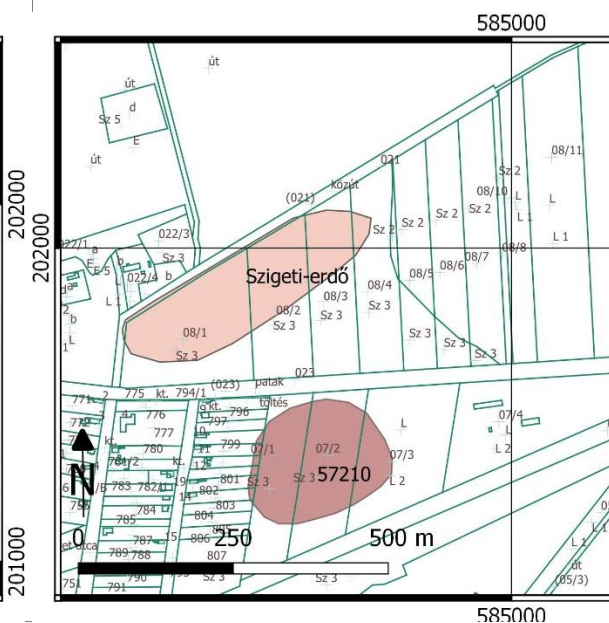
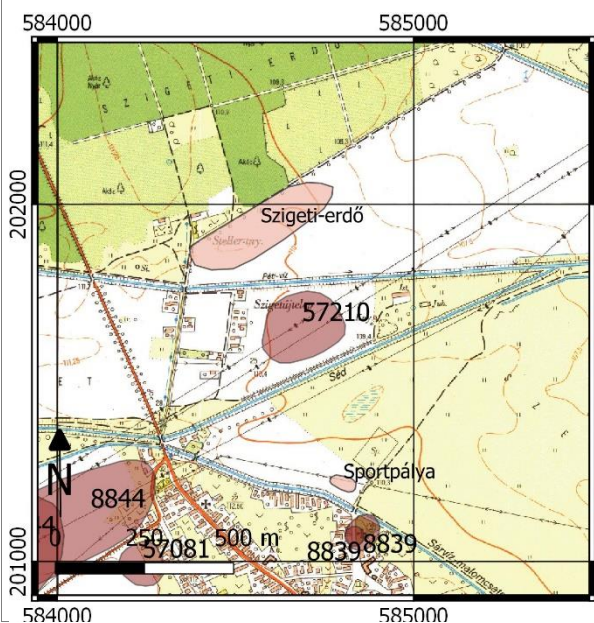
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ósi	
	Nyilvántartási azonosító szám	57295			
2	Lelőhely neve	Buhinvölgy III.			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-332	
	Koordináták	EOV Y	585598	EOV X	197234
	Helyrajzi szám	060/19, 071/1			
	Földrajzi leírás	A lelőhely területe a Buhin-völgyi ároktól Ny-ra fekszik			
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor			
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés			
7	Ismertség	nyilvántartás			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

23. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

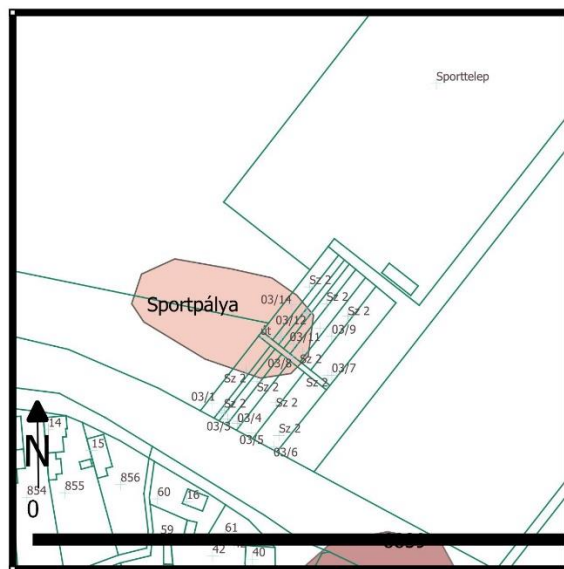
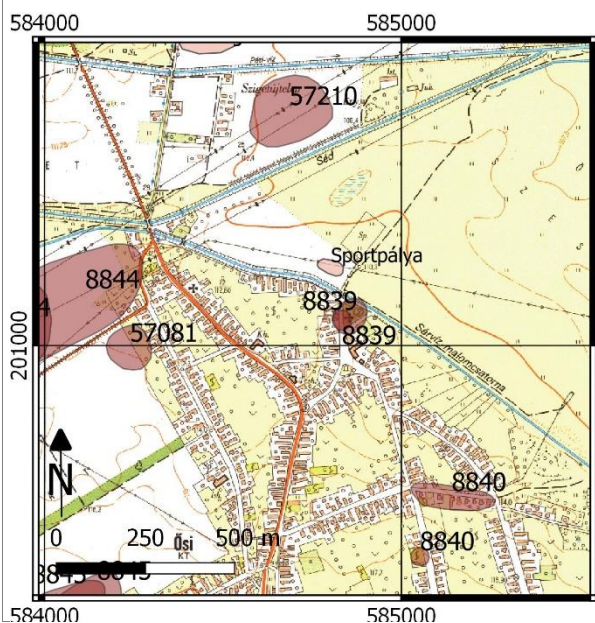
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ósi	
	Nyilvántartási azonosító szám	-			
2	Lelőhely neve	Szigeti erdő			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	584568	EOV X	201934
	Helyrajzi szám	08/1, 08/2, 08/3, 08/4			
	Földrajzi leírás				
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: rézkor, Badeni kultúra			
					
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
7	Ismertség	újként azonosított			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

24. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

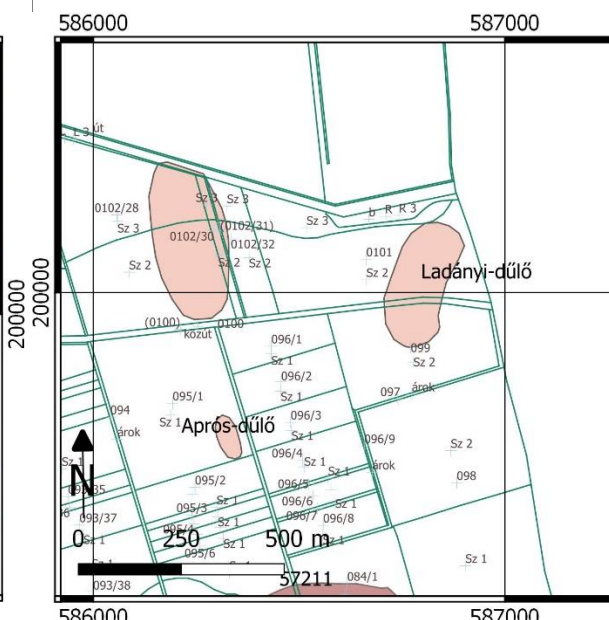
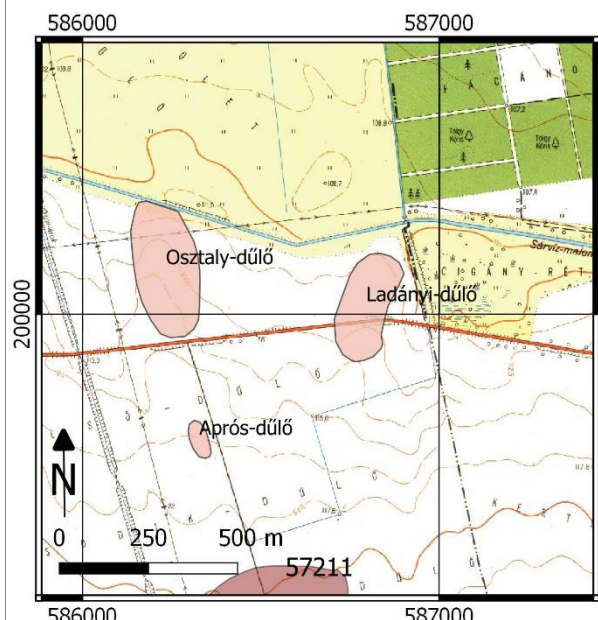
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	-			
2	Lelőhely neve	Sportpálya			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	584805	EOV X	201218
	Helyrajzi szám	05/1			
	Földrajzi leírás				
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: középkor			
					
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
7	Ismertség	újként azonosított			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

25. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

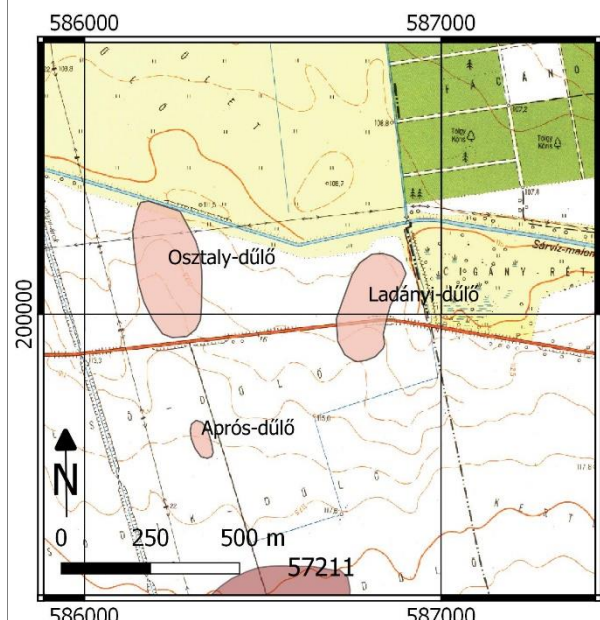
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	-			
2	Lelőhely neve	Osztaly-dűlő			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	586227	EOV X	200128
	Helyrajzi szám	102/28, 102629, 102/30, 102/31, 102/32			
	Földrajzi leírás				
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor			
					
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
7	Ismertség	újként azonosított			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

26. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

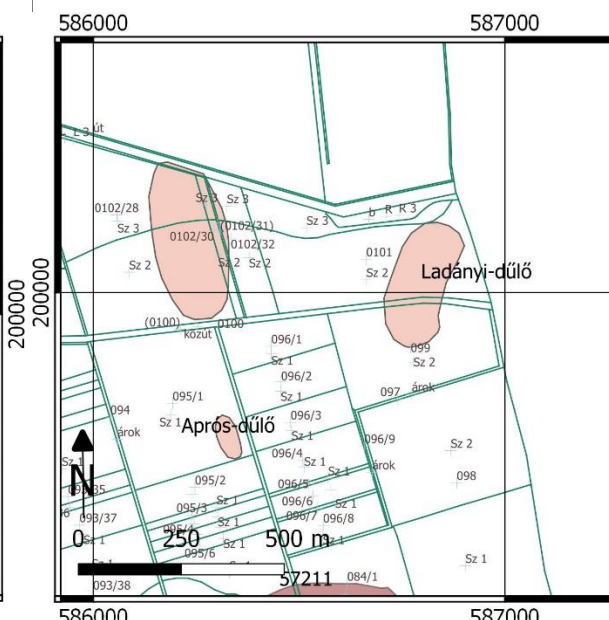
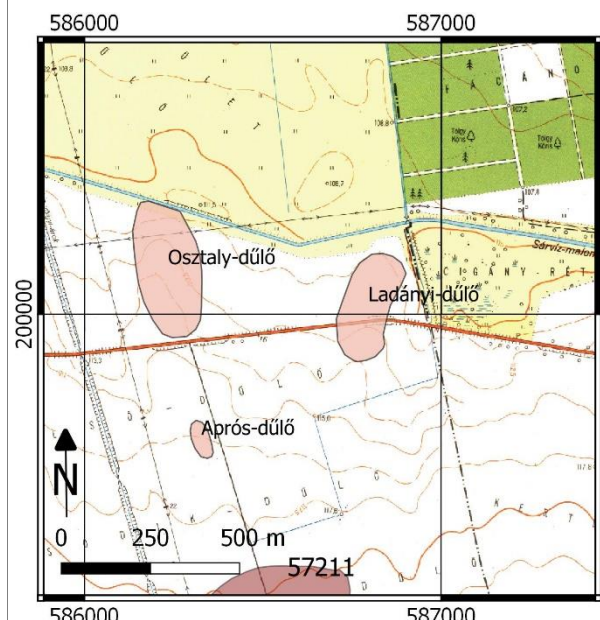
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi			
	Nyilvántartási azonosító szám	-					
2	Lelőhely neve	Ladányi-dűlő					
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314			
	Koordináták	EOV Y	586792	EOV X	200016		
	Helyrajzi szám	099, 0100, 0101					
	Földrajzi leírás						
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m					
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: római kor					
							
5					Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)	
6					Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió	
7					Ismertség	újként azonosított	
8					Tevékenység	terepbejárás	
9					Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt	
10					Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b	
11					Kelt	2018.4.2.	

27. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

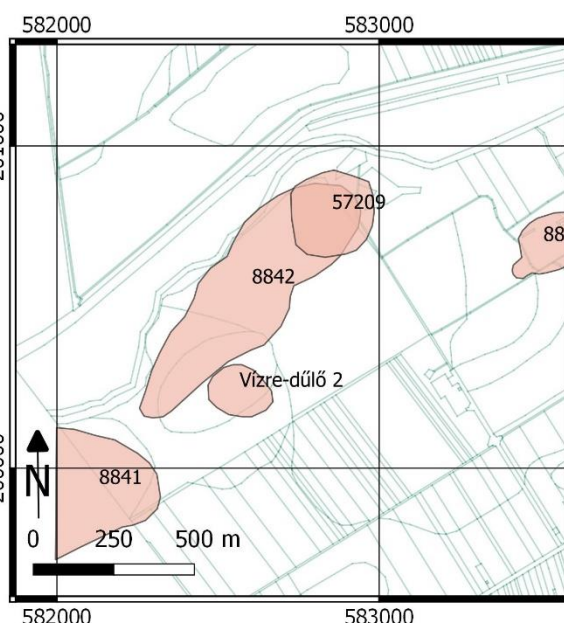
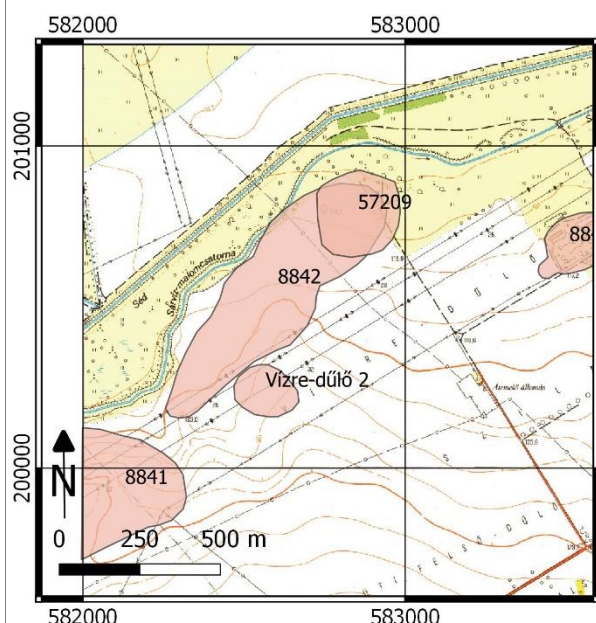
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ősi	
	Nyilvántartási azonosító szám	-			
2	Lelőhely neve	Aprós-dűlő			
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	
	Koordináták	EOV Y	586326	EOV X	199650
	Helyrajzi szám	096/4			
	Földrajzi leírás				
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m			
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	telepnyom: Árpád-kor			
					
5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)			
6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió			
7	Ismertség	újként azonosított			
8	Tevékenység	terepbejárás			
9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt			
10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b			
11	Kelt	2018.4.2.			

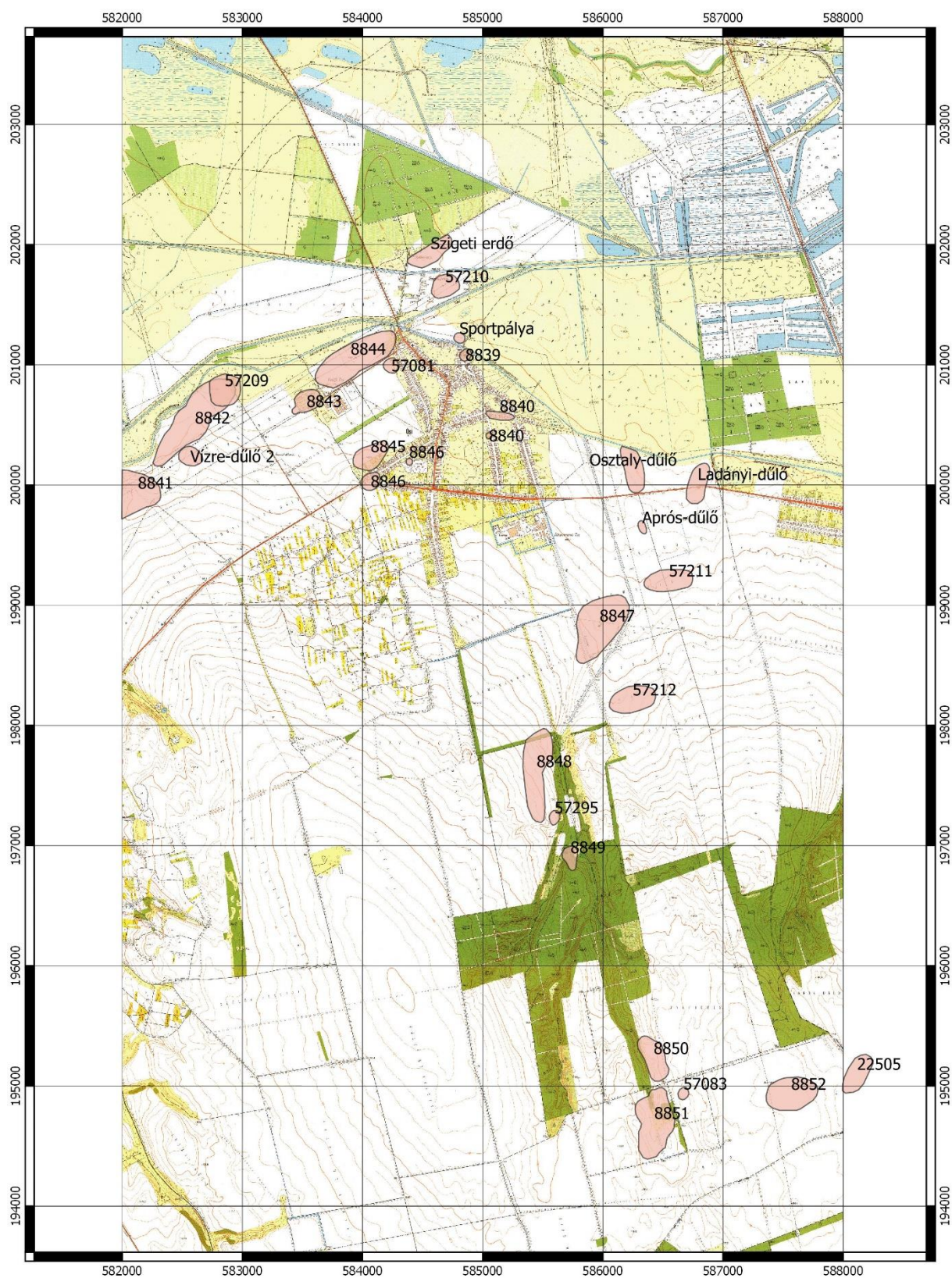
28. lelőhely

68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti adatlap

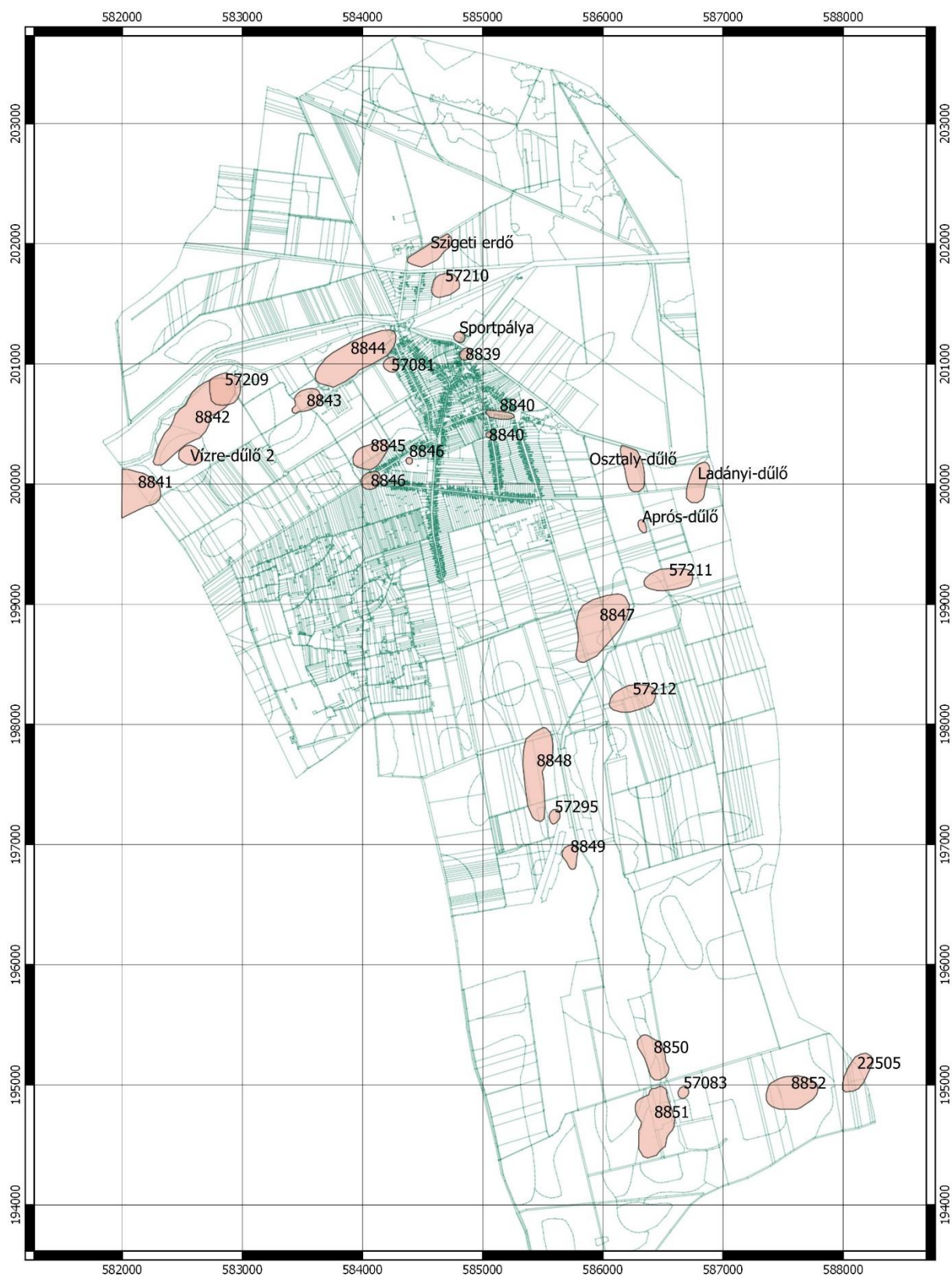
1	Megye	Veszprém	Település neve	Ósi					
	Nyilvántartási azonosító szám	-							
2	Lelőhely neve	Vízre-dűlő 2							
3	Térképvetület	EOV	Térképlap száma	54-314	Koordináták	EOV Y	582575	EOV X	200238
	Helyrajzi szám	033/53							
	Földrajzi leírás								
	Helymeghatározás pontossága	< 10 m							
4	Régészeti jelenségek jellege és kora ⇨	halomsíros temető: ismeretlen kor							
	5	Jelenlegi állapot	általános mezőgazdasági terület (szántó)						
	6	Veszélyeztetettség	talajművelés és erózió						
	7	Ismertség	újként azonosított						
	8	Tevékenység	légi fényképezés						
	9	Fogadó múzeum	leletgyűjtés nem történt						
	10	Bejelentő	Dr. Tankó Károly, ELTE BTK 1088 Bp. Múzeum krt. 4/b						
	11	Kelt	2018.4.2.						

2.2.5 A régészeti lelőhelyek térképi ábrázolása

6. ábra: Régészeti lelőhelyek az EOV 54-134, 54-332, 54-334 térképszelvényeken

7. ábra: Régészeti lelőhelyek a település földhivatali térképén

2.3 A VÉDETT MŰEMLEKI ÉRTÉKEK

2.3.1 A világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek

Ősi településen nem található világörökségi és világörökségi várományos helyszín ill. terület.

2.3.2 Az országos építészeti örökség elemei

2.3.2.1 Műemlékek, műemléki együttesek

Ősi közigazgatási területén az alábbi országos védelem alatt álló műemlékek környezetük nyilvántartottak:

2. táblázat: Műemlékek

Műemlék neve	Műemlék címe	Törzsszám	Azonosító	Védési ügyiratok	Érintett helyrajzi számok
R.k. templom	Dobos Kovács János u. 3.	5544	9565	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	63
R.k. plébániaház	Dobos-Kovács János u. 3..	5545	9866		65
Református templom	Kossuth u. 12.	5546	9867	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	817

Római katolikus templom

Dobos Kovács János utca 3. Hrsz.: 63

A leírások szerint 1009-ben Szent István király parancsára alapítottak plébániát. Azóta mindig állt templom a mai helyén. A ma is álló templom a középkorban épülhetett, Gyümölcsoftó Boldogasszony tiszteletére szentelték fel. A templomot 1745-ben és 1783-ban barokk stílusban átépítették. 1837-1839 között újabb átépítésen esett át. A főoltára és szószéke klasszi-

cista stílusú, 1830 körülről származik. Az Angyali üdvözetet ábrázoló főoltárkép Rudolf Steiner alkotása. A II. világháború fegyveres harcai számos sebet ejtettek a templom falain, tetőzete szinte megsemmisült, de a település ezeréves jubileumának évében, 2009-ben sikerült felújítani. A II. világháborúban a főoltárkép is megsérült, restaurálása 2010-ben készült el.

Római katolikus plébánia ház

Dobos Kovács János utca 3. Hrsz.: 65

Református templom

Kossuth u. 12. hrsz.: 817

A templom építését jóval megelőzte az Ősi református Gyülekezet létrejötte. Írásos adatok alapján 1746-ban már létezett a gyülekezet, de egyes források már 1695-re teszik létrejöttét. A templom csak II. József türelmi rendelete után épült fel, késő barokk stílusban 1784—85 között. 2005. decemberében került helyére az új, a II. világháború előtti állapotnak megfelelő toronysisak utolsó darabja.

2.3.2.2 Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Ósi közigazgatási területén történeti kert, történeti táj és védett temető és temetkezési emlékhely nem található.

2.3.2.3 Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A településfejlesztési eszközök készítéséhez, valamint településrendezési eszközök és településképvédelmi eszközök megalkotásához 2017-ben kapott új adatszolgáltatás szerint Ósi közigazgatási területén az alábbi műemléki környezetek találhatóak:

Műemléki környezet neve	Törzsszám	Azonosító	Érintett helyrajzi számok
R. k. templom ex-lege műemléki környezete	5544	24675	02, 52, 53, 54, 58, 62, 64, 92/1, 05/3, 05/28, 05/4, 60, 61, 43, 42, 46
Ref. templom ex-lege műemléki környezete	5546	24677	02, 818, 816, 810, 745/6, 745/5, 736/1, 735/1, 734/1

2.3.2.4 Nemzeti emlékhely

Ósi közigazgatási területén nemzeti emlékhely nincs.

2.4 A HELYI JELENTŐSÉGŰ VÉDETT VAGY VÉDELEMRE ÉRDEMES ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG

2.4.1 Településszerkezet

A településszerkezet alakulásában meghatározó szerepet játszanak a település vízfolyásai és a közigazgatási területet kelet—nyugat irányban kettészelő Veszprém—Székesfehérvár közötti országos mellékút, valamint az erről leágazó Ósi—Várpalota országos összekötő út. A település beépített településrészei, lakóterületei ezen utak mentén szalagtelkes rendszerben alakultak ki. Ósi történelmi településmagja a Kossuth Lajos u.—Petőfi Sándor u.—Bem u.—Deák Ferenc u.—Séd u.—Dobos Kovács János utcák területén alakult ki. Később ott ahol a magassági viszonyok megengedték, az előbb említett utak újabb átkötései mentén, döntően továbbra is szalagtelkes beépítési móddal fejlődött a falu. A legújabb átkötő utak mentén már valamivel szélesebb és rövidebb telkek alakultak ki. Több utca, illetve tömb belsejében több 100 m hosszú beépítetlen tömbbelső alakult ki, melyeket korábban saját ellátású mezőgazdasági termelésre használtak. Ezen tömbbelsőök döntően belvizes területek.

Gazdasági területek részben a volt mezőgazdasági majorok átalakulásával vagy azok melletti területeken alakultak ki a belterülettől nyugatra, ill. délre.

A belterülettől nyugatra helyezkedik el a Szőlőhegy (mely valójában inkább domb), a volt zártkerti, kiskerti művelésű területe.

A település külterületén nagy kiterjedésű területet foglalnak el a jellemzően szántó művelési ágú területek.

A közigazgatási terület északi részének tájhasználatát a külszíni tőzegbányászat határozza. A területen több bányató is kialakult, amelyek térségében értékes növény- és állatvilág telepedett meg.

A közigazgatási terület déli részének tájhasználatát a Buhim-völgy enyhén dombos, erdővel, ill. vízállásos területekkel szabdalta, vadakban gazdag területe határozza meg.

2.4.2 Telekstruktúra, utcavonalvezetés

A település beépített településrészein szalagtelkes telekmorfológia jellemző. Egyes utcákban ezen telkek hossza a 100 m-t is meghaladja. Később ott ahol a magassági viszonyok megengedték, az előbb említett utak újabb átkötései mentén, döntően továbbra is szalagtelkes beépítési móddal fejlődött a falu. A legújabb átkötő utak mentén már valamivel szélesebb és rövidebb telkek alakultak ki. Jelenlegi jellemző telekméret: 600-1200 m².

A település belterületét egységesen oldalhatáron álló beépítési mód jellemzi. A történelmi településmagban (Kossuth Lajos u., – Petőfi Sándor u., Bem u., Deák Ferenc u., Dobos Kovács János u.) a beépítés jellemzően utcavonali, előkert nélküli. A később beépült Iskola u., Béke u., József Attila u., Ady Endre u. mentén továbbra is jellemzően oldalhatáron álló beépítési módon épület be, de itt már 5-7 méteres előkertekkel.

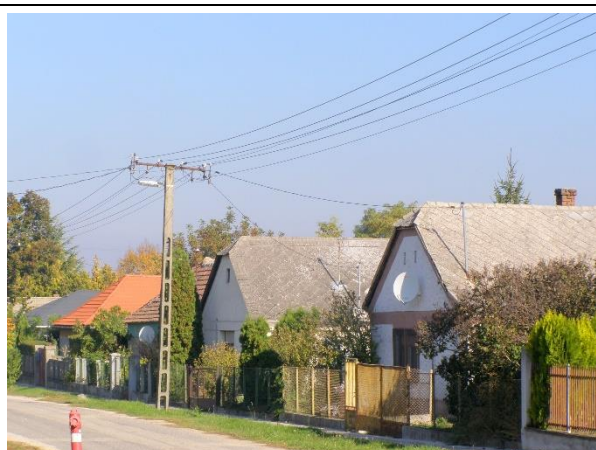
Az új beépítések nem alkalmazkodtak minden esetben a hagyományos beépítési módhoz, ezért egyes utcák nem mutatnak egységes utcaképet.

A történelmi településmagban az épületek jellemzően egy szintesek, az újabb épületek esetében egy szint + tetőtér magasságú épületek is előfordulnak.

Az épületek jellemzően kontyolt, ill. részben kontyolt nyeregtetősek.

A gazdasági területeken a beépítés módja szabadonálló.

2.4.3 Utcaképek

Dózsa utcai utcaképek

Kossuth utcai utcaképek

Ladányi utcai utcaképek

A fenti fotókat Magyar Lászlóné készítette.

2.4.4 Védendő építészeti jelleget viselő épületek

2.4.4.1 A 2007-ben készült örökségvédelmi hatástanulmány javaslat- tai

A 2007-ben készült településrendezési eszközökhöz készült Örökségvédelmi hatástanulmány, de az abban javasolt építészeti értékek nem kerültek védelem alá. A 2007-ben készített Örökségvédelmi hatástanulmány (készítő: Magyarország Fesztivál Kft.) az alábbi építészeti elemeket értékelte „**védendő építészeti jelleget viselő épületek**”-nek (Az alábbi fotókat a Magyarország Fesztivál Kft. készítette 2007-ben.):

Dózsa György u. 30., hrsz.: 481

Kossuth Lajos u. 102., hrsz.: 392

Bem József u. 5-7-9., hrsz.:131, 132, 133

Bem József u. 3., hrsz.: 130

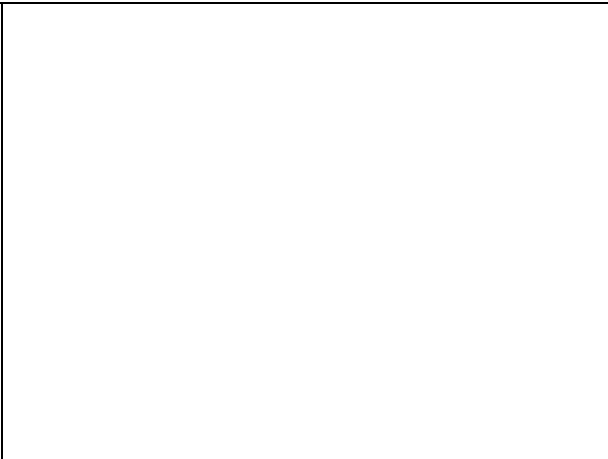
Petőfi u. 17., hrsz.: 365

Bem József u. vége, hrsz.: 143/3.

Deák Ferenc u.18., hrsz.: 108

Kossuth L. u. 15., hrsz. 735/1

Az alábbi fotókat a Magyarország Fesztivál Kft. készítette 2007-ben.

A 2007-ben készült Örökségvédelmi hatástanulmányban helyi védelemre javasolt épületek nem kerültek védelem alá.

2.4.4.2 Jelen hatástanulmány vizsgálatai

Jelen örökségvédelmi hatástanulmány az alábbi épületeket értékelte helyi védelemre méltó épületeknek:

Petőfi Sándor u. 17., hrsz.: 365

Petőfi Sándor u. 19., hrsz.: 364/1

Kossuth Lajos u. 65. , hrsz.:697

Kossuth Lajos u. 107. , hrsz.:669/2

	
Kossuth Lajos u. 10. , hrsz.:816	Bem József u. 3. , hrsz.:130
	
Béke u. 1. , hrsz.:631	Kossuth Lajos u. 102. , hrsz.:392/1
Deák Ferenc u. 18., hrsz.:108 (lsd. következő fejezet)	Petőfi Sándor u. 16., hrsz.: 196 (lsd. következő fejezet)

2.4.1 Helyi védettség alatt álló egyedi építészeti értékek

A jogszabályi változások következtében a 2018. márciusában elfogadott településképvédelméről szóló önkormányzati rendeletet megelőző időszakban Ősi közigazgatási területén nem volt helyi védett építészeti érték. Ősi településképvédelméről szóló 7/20018. (III.29.) önkormányzati rendeletét (továbbiakban: TKR) jelen Települési örökségvédelmi tanulmány vizsgálati munkarészei alapozták meg. A TKR 1. melléklete az alábbi építészeti elemeket helyezte egyedi építészeti védettség alá.

3. táblázat: Helyi védelem alá helyezett gyedi értékek

	egyedi védelem típusa	Érték típusa	Megnevezés	Cím, helyrajzi szám
1	Helyi egyedi védelem	szobor	Istók szobor	Séd utca és Templom utca találkozási pontja, 143/4 hrsz.
2	Helyi egyedi védelem	lakóház	lakóház	Deák F. u. 18., 108 hrsz.
3	Helyi egyedi védelem	lakóház	lakóház	Petőfi S. u. 16., 196 hrsz.
4.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Baditz László református lelkész síremléke	Református nagyparcella, parcella, sor sír
5.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Böröczky Gábor református lelkész síremléke	Református nagyparcella, C parcella, 3. sor 19. sír
2)	Helyi egyedi védelem	síremlék	Dr. Bogárdi László polgármester síremléke	Református nagyparcella, B. parcella, 1. sor 8. sír
6.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Farkas Ferenc esperes	Katolikus nagyparcella, A

	egyedi védelem típusa	Érték típusa	Megnevezés	Cím, helyrajzi szám
			plébános síremléke	parcella, 16. sor 2. sír
7.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Hidvégi Attila zászlós hősi halott síremléke	Katolikus nagyparcella, B parcella, 7. sor 14. sír
8.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Katolikus papi temetkezési hely (Léránth Antal, Pongrácz.. (olvashatatlan keresztnév), Somlai Ambrus plébános, Németh János tb. kanonok, Barbarics István hajmáskéri plébános)	Katolikus nagyparcella, B. parcella, 12. sor 2. sír
9.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Kántor Róbertné óvodavezető síremléke	Katolikus nagyparcella, parcella, a parcella, 6.sor 2. sír
10.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Marosi Kiss Gyula református tanító síremléke	Református nagyparcella, C parcella, 1.sor 13.sír
11.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Köcski Ferencné hitoktató síremléke	Katolikus nagyparcella, A parcella, 22. sor 5. sír
12.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Léber Elek díszpolgár síremléke	Katolikus nagyparcella, parcella, 15. sor 1. sír
13.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Lengyel Dezső igazgató (Ősi Általános Iskola) síremléke	Katolikus nagyparcella, A parcella, 6. sor 1. sír
14.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Nagy Károly református lelkész síremléke	Református nagyparcella, C parcella, 3. sor 17. sír
15.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Somogyi László református tanító síremléke	Református nagyparcella, A. parcella, 9. sor 14. sír
16.	Helyi egyedi védelem	síremlék	Szűcs Zoltán díszpolgár síremléke	Református nagyparcella, C parcella, 1.sor 12. sír

Istók János szobra, I.világháborús emlékmű, Séd utca és Templom utca találkozása, 143/4 hrsz.

Deák Ferenc u. 18., hrsz.:108

Petőfi Sándor u. 16. hrsz.: 196

3 A RENDEZÉS SORÁN TERVEZETT VÁLTOZÁSOK HATÁSELEMZÉSE

3.1 A TELEPÜLÉSRENDEZÉS SORÁN TERVEZETT VÁLTOZTATÁSOK ISMERTETÉSE

A III. Településszerkezeti terv-külön kötetben— 3. melléklete mutatja be a korábbi Településszerkezeti tervhez képest az új Településszerkezeti terv területfelhasználásbeli változásait.

A tervezett területfelhasználásbeli változások alábbi csoportokba oszthatók:

a) Jogszabály-változások, jogszabály követések miatt szükséges módosítások

A hatályos terv készítése óta több jogszabály, szakágazati előírás megváltozott, egyes kérdésekben a tervezői szemlélet módosult. Ezek nem döntés-függőek, ezek kényszerből (magasabb rendű jogszabály következtében) szükséges változások. Ilyenek pl. az OTÉK területfelhasználási egységeiben történt módosulások (pl. egyes területek kikerültek a természetközeli területek köréből, így más területfelhasználásba sorolandók); vagy a magasabbrendű tervek (OTrT, VM TrT módosulása) révén a várost érintő országos és megyei övezetek változásából adódó módosítások.

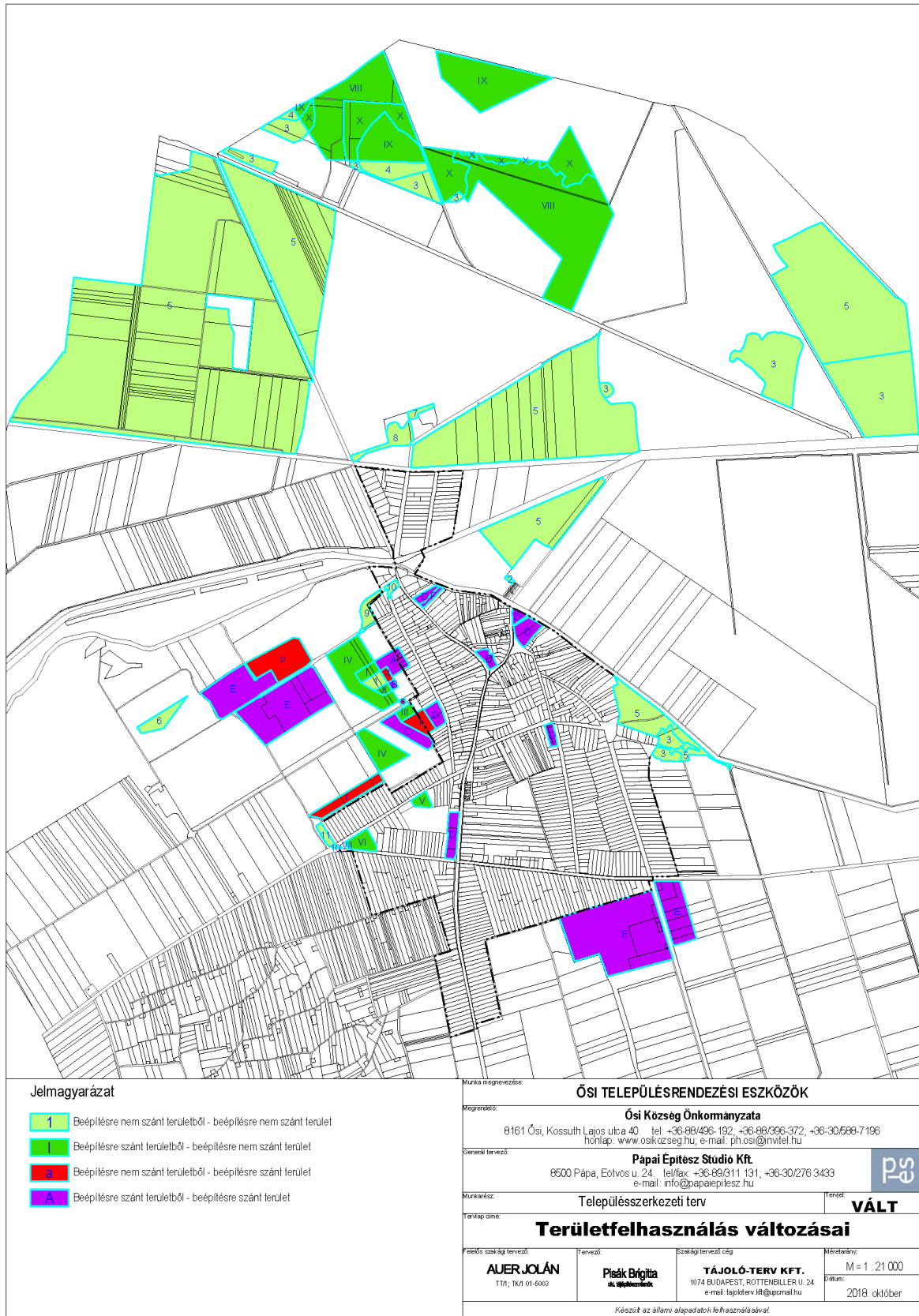
b) A településrendezési eszközök egyeztetési eljárásában résztvevő államigazgatási szervek adatszolgáltatásból, a területek nyilvántartásából adódó pontosítások

A településrendezési eszközök a jogszabályban meghatározott államigazgatási szervek adatszolgáltatása alapján, az állami ingatlan-nyilvántartási térkép felhasználásával készülnek. Az adatszolgáltatásban, illetve az ingatlan-nyilvántartásban bekövetkező változások a településrendezési eszközök pontosítását, módosítását vonhatja maga után. Ide tartoznak pl. a hatályos terv elfogadása óta az üzemtervezett erdők területi kiterjedésében, rendeltetésében történt változások, a természetvédelmi lehatárolásokban történt módosítások, amelyek a területfelhasználásra módosító hatással vannak.

c) Korábbi döntésű, meg nem valósult fejlesztések módosítása, vagy új fejlesztési igények

Korábban elhatározott, meg nem valósult fejlesztési szándékok, melyeket a továbbiakban nem szerepeltet a terv, vagy megváltozó módon. Ilyen a belterülettől nyugatra levő lakóterület fejlesztési terület. Új fejlesztési igény pl. a belterülettől nyugatra levő gazdasági terület bővítési igénye.

A III. Településszerkezeti terv 3.2. melléklete, a „VÁLT” jelű „Területfelhasználás változásai” c. tervlap mutatja be a területfelhasználás változásokat, amelyeket a 3.1. melléklet táblázata foglal össze:

8. ábra: „VÁLT” jelű „Területfelhasználás változásai” c. tervlap a III. Településszerkezeti terv kötetből (A változások jele és színe a táblázatban és a tervlapon megegyezik)

VÁLTOZÁSOK TÁBLÁZAT JELMAGYARÁZATA

<p>BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK: Lke = kertvárosias lakóterület Lf = falusias lakóterület Vk = központi vegyes terület Vt = településközpont vegyes terület Vi = intézményterület Gksz = kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület Kb = beépítésre szánt különleges terület — külszíni bányaterület</p>	<p>BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK: Má = jelenlegi területfelhasználás esetén mezőgazdasági terület, tervezett területfelhasználás esetén általános mezőgazdasági terület Mko = korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület E = erdőterület Ev = védelmi erdő Eg = gazdasági erdő Z = zöldterület Tk= természetközeli terület V = vízgazdálkodási terület Kb-T = beépítésre nem szánt különleges terület — temető terület Kb-Sp = beépítésre nem szánt különleges terület — sportolási célú terület Kb-P = beépítésre nem szánt különleges terület — tehérgépjármű-, ill. kamion parkoló</p>
---	---

Jele	Terület te ha	Módosítás indoka	Településszerkezeti terv	
			Jelenlegi területfelhasználás	Tervezett területfelhasználás
Beépítésre nem szánt területből Beépítésre szánt terület lett				
p	3,42		Mko	Gá
q	0,23		Z	Lf
r	0,98		Z	Vi
s	0,06		E	Lf
t	1,59		Má	Lf
Beépítésre szánt területből Beépítésre szánt terület lett				
A	1,14		Lke	Lf
B	0,13		Vt	Lf
C	1,34		Lf	Vi
D	4,29		Vk és Vt	Vi
E	28,59		Gksz	Gá
F	0,23		Vk és Vt	Lf
Beépítésre szánt területből Beépítésre nem szánt terület lett				
I	0,54		Lke	Má
II	0,23		Vt	Má
III	0,42		Vt	Z
IV	6,29		Lf	Má
V	0,45		Lf	K-T
VI	0,88		Lf	közl
VII	0,03		Lf	Z

Jele	Terület te ha	Módosi- tás indo- ka	Településszerkezeti terv	
			Jelenlegi területfelhasználás	Tervezett területfelhasználás
VIII	30,00		Kb	Mko
IX	12,04		Kb	V
X	11,88		Kb	Tk
Beépítésre nem szánt területből Beépítésre nem szánt terület lett				
1	0,56		Z	Má
2	0,07		Má	Kb-Sp
3	25,72		Mko	Tk
4	2,28		Mko	V
5	197,45		Mko	Má
6	1,11		Má	Mko
7	0,32		Mko	Ev
8	1,49		E	Má
9	0,86		Mko	Z
10	0,29		út	Z
11	0,36		E	Z

3.2 A TERVEZETT VÁLTOZTATÁSOK HATÁSA A RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉGRE

3.2.1 A jelenlegi állapot és terület-felhasználás a régészeti örökség összefüggésében

Ősi község határában 28 régészeti lelőhely ismert. A 22505 nyilvántartási számú régészeti lelőhely részben Nádasdladány közigazgatási területéhez tartozik. Az Ősi község közigazgatásához tartozó lelőhelyrész **szántó** művelési ágban van. A 8841, 8842, 8847, 8848, 8850, 8852, 57082, 57083, 57211, 57212 és 57295 számokon nyilvántartott. továbbá a Sziget-erdő, Sportpálya, Osztaly-dűlő, Ladányi-dűlő és Aprós dűlő neveken azonosított régészeti lelőhelyek területei ugyancsak általános mezőgazdasági művelés alatt vannak és szántóként hasznosítják őket. A 8851, 57209 és 57210 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyek területein **részben szántó, részben legelő** van. A 8844 számú régészeti lelőhely **legelőn** található. A 8839, 8840 és 8846 azonosító számú régészeti lelőhelyek ma már **beépített belterületen** vannak. A 8845 és 57081 számú régészeti lelőhelyek **részben belterületen, részben külterületi szántón** helyezkednek el. A 8849 nyilvántartási számú régészeti lelőhely **erdő** művelési ágú ingatlanon, a 8843 azonosító számú régészeti lelőhely pedig **bánlyatelken** található.

4. táblázat: Terület-felhasználás a régészeti örökség összefüggésében

	lelőhelyek száma	arány
erdő	1	4%
szántó	19,5	70%
zártkert	-	-
gyep, rét	2,5	8%
beépített belterület	4	14%
egyéb (pl. ipar, sport, stb.)	1	4%

Amint a fentiekből kitűnik, a régészeti lelőhelyek többsége (részben vagy egészben) olyan **általános mezőgazdasági övezetben** található, amelyek többnyire szántó művelési ágban vannak. Ezeken a területeken a jelenlegi hasznosításhoz kapcsolódó mezőgazdasági talajmunkák az örökségvédelmi elemek állandó bolygatását idézik elő. A földművelés következtében kialakuló lassú talajerózió pedig a lelőhelyek fokozatos állagromlását, szélsőséges esetekben akár végleges pusztulását is okozhatja. Ezt elkerülendő a lelőhelyek területét a földművelésből kivonni, legelőként vagy kaszálóként hasznosítani javasolt, mivel ez hosszú távon biztosítaná az örökségvédelmi elemek jelen állapotában való megőrzését és kevésbé tenné ki őket az állagromlásukat előidéző káros folyamatoknak.

Ugyancsak szép számmal vannak olyan régészeti lelőhelyek amelyek (részben vagy egészben) **beépített belterületre** esnek. Itt a régészeti lelőhelyek területén mostanra kialakult állapot (részben bolygatott állapot és részleges elfedés) biztosítja a lelőhely jelen állapotában való megőrzését. Ugyanakkor a jövőben bármilyen földmunkával járó változtatás pusztulással fenyegetheti a lelőhely még érintetlen, vagy kevésbé bolygatott részeit. Ezt megelőzendő a jövőben minden földmunkával járó változtatás kerülendő, amennyiben erre nincsen mód, úgy a régészeti lelőhely területén földmunka kizárólag a szakhatóság által – a tervek függvényében – meghatározott régészeti előírások betartása mellett végezhető.

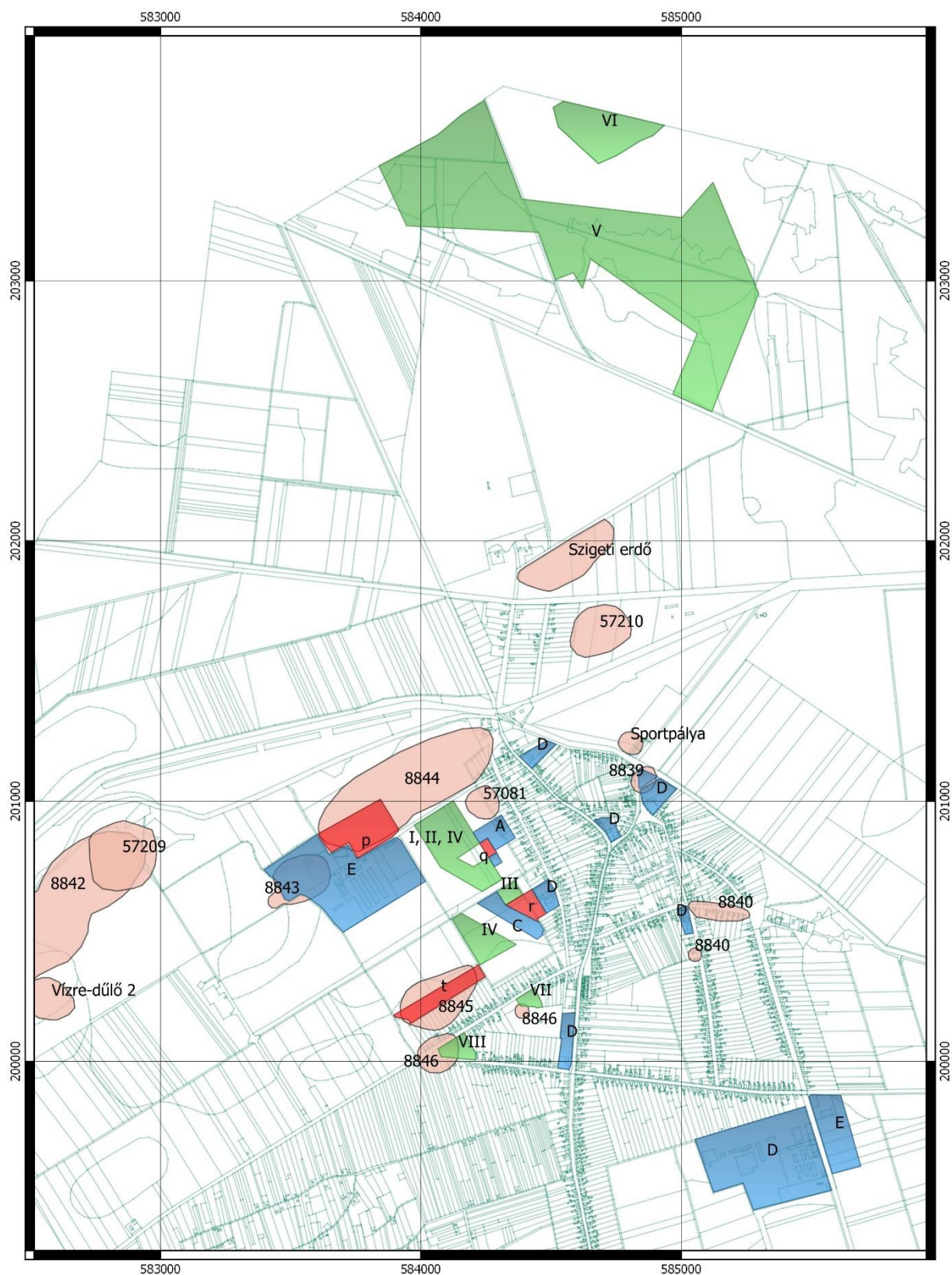
Az 8849 nyilvántartási számú régészeti lelőhely erdő művelési ágú ingatlanon van. Ebben az esetben a régészeti lelőhely területének jelenlegi hasznosítása megfelelően biztosítja az örökségvédelmi elemek jelen állapotában való megőrzését. Ugyanakkor az **erdő** jövőbeni újratelepítések a tuskózás és mélységi talajlazítás a lelőhely területén mindenképpen kerülendő, mivel ezek bolygatással, szélsőséges esetben akár pusztulással is veszélyeztetik a még érintetlen régészeti értékeket.

A részben vagy egészben **rét vagy legelő** művelési ágban használt régészeti lelőhelyek vannak legkevésbé kitéve a pusztulásnak, vagyis az ilyen típusú mezőgazdasági hasznosítás megfelelően biztosítja az örökségvédelmi elemek jelen állapotában való megőrzését.

3.2.2 A változtatási szándékok régészeti vonatkozásai

A hatályos és az új településrendezési eszközök régészeti lelőhelyeket érint:

1. Az **E** jelű beépítésre szánt (Gksz) területből beépítésre szánt (Gá) területen a 8843 számon nyilvántartott régészeti lelőhely található.
2. A **p** jelű beépítésre nem szánt (Mko) területből beépítésre szánt (Gksz) területen a 8844 számon nyilvántartott régészeti lelőhely található.
3. A **t** jelű beépítésre nem szánt (Má) területből beépítésre szánt (Lf) területen a 8845 számon nyilvántartott régészeti lelőhely található.
4. A **D** jelű beépítésre szánt (vegyes településközpont és központi terület) területből beépítésre szánt (Vi) területen a 8839 számon nyilvántartott régészeti lelőhely található.
5. A **VII-VIII** jelű beépítésre szánt (Lf) területből beépítésre nem szánt (temető és közlekedési) területen a 8846 számon nyilvántartott régészeti lelőhely található.

9. ábra: Változtatási szándékok a régészeti örökség összefüggésében

A 8843 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyen az „E” jelű, jelenleg beépítésre szánt (Gksz) területből beépítésre szánt (Gá) területté módosítása régészeti lelőhelyet veszélyeztet. Nincs adat arra vonatkozóan, hogy a korábban végzett vagy jelenleg is folyó (?) bányászati tevékenységet megelőzően régészeti feltárás történt volna. A törvényi szabályozás értelmében a még bolygatatlan ingatlanrészeken bármilyen földmunkával járó beruházás, vagy további bányászati tevékenység végzése esetén megelőző régészeti feltárás szükséges.

10. ábra: Légi felvétel a 8843 számon nyilvántartott régészeti lelőhely jelenleg „E” jelű beépítésre szánt területén található ipartelep jelenlegi állapotáról.

A 8844 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyen a „p” jelű, jelenleg beépítésre nem szánt (Mko) területből beépítésre szánt (Gksz) területté módosítása régészeti lelőhelyet veszélyeztet. A 8844 számon nyilvántartott régészeti lelőhely jelenlegi állapota, vagyis legelőként való hasznosítása megfelelően biztosítja az ingatlanon található régészeti örökségi elemek védelmét. Ezzel szemben a tervezett változtatással lehetővé váló beépítés veszélyezteti a régészeti lelőhelyet. Ennek fényében a tervezett Gksz fejlesztési területet régészeti lelőhellyel nem érintett ingatlanon kijelölni javasolt. Amennyiben ez nem lehetséges, vagy jelentős költségnövekedéssel járna, úgy a jövőbeni földmunkákkal járó beruházások által érintett ingatlan-, vagyis régészeti lelőhelyrészek törvény által előírt feltárási kötelezettségének idő és anyagi vonzatával már a tervezés során kalkulálni javasolt.

A 8845 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyen a „t” jelű, jelenleg beépítésre nem szánt (Má) területből beépítésre szánt (Lf) területté módosítása régészeti lelőhelyet veszélyeztet. A 8845 számon nyilvántartott régészeti lelőhely jelenlegi állapota, vagyis szántóföldként való hasznosítása – a folyamatos talajművelésből adódó lassú állagromlás mellett – biztosítja az ingatlanon található régészeti örökségi elemek eredeti összefüggésükben való megőrzését. Ezzel szemben a tervezett változtatással lehetővé váló beépítés veszélyezteti a régészeti lelőhelyet. Ennek fényében a tervezett falusias lakóövezet kijelölése régészeti lelőhellyel nem érintett ingatlanon vagy ingatlanokon kijelölni javasolt. Amennyiben ez nem lehetséges, vagy jelentős költségnövekedéssel járna, úgy a jövőbeni családi házas építkezések által érintett ingatlan-, vagyis régészeti lelőhelyrészek törvény által előírt feltárási kötelezettségének idő és anyagi vonzatával már a tervezés során kalkulálni javasolt.

11. ábra: A „t” jelű beépítésre szánt (Lf) terület (sárgával hozzávetőlegesen jelölve) a 8845 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyen

A 8839 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyen a „D” jelű, jelenleg beépítésre szánt (vegyes településközpont és központi terület) területből beépítésre szánt (Vi) területté módosítása valószínűleg nem jár olyan következménnyel, amely a régészeti lelőhely jelenlegi állapotában tartós változást okozna. A beépített belterületen található régészeti lelőhely, vagyis a templom épületét nem veszélyezteti az övezeti változtatás. Ehelyütt fontos azonban utalni, arra hogy a templom tágabb környezetében bármilyen jövőbeni földmunka bolygatással veszélyeztetheti a föld alatt rejlő még érintetlen régészeti értékeket, vagyis a templom körüli középkori temető csontvázas sírjait.

A 8846 számon nyilvántartott régészeti lelőhelyen a „VII—VIII” jelű, jelenleg beépítésre szánt (Lf) területből beépítésre nem szánt (temető és közlekedési) területté módosítása a régészeti örökség eredeti összefüggésének megőrzése szempontjából pozitív változás. Ugyanakkor bármilyen jövőbeni közlekedési fejlesztés (pl. szilárd burkolatú út építése) esetén a régészeti érintett ingatlanrészek feltárása szükséges lehet.

A tervmódosítás többi változtatási szándéka régészeti lelőhelyet nem érint.

3.3 TERVEZETT VÁLTOZÁSOK HATÁSA A TELEPÜLÉSRE, A TELEPÜLÉS- ÉS TÁJSZERKEZETRE

Ósi új településszerkezeti terve során eszközölt területfelhasználás változások túlnyomórészt a megváltozott jogszabályok, illetve magasabb rendű tervek követéséből, valamint az államigazgatási szervek nyújtotta adatszolgáltatás következtében szükségessé vált pontosításokból adódnak.

Az új Településszerkezeti terv a korábban hatályoshoz képest mértéktartóan tartalmaz fejlesztési területeket. A hatályos TSZT-ben kijelölt, de meg nem valósult, a belterületől nyugatra levő területen a lakóterület fejlesztési terület kisebb mértékű lett, az intézményterület fejlesztés tervezett területe átgondolásra került. Újonnan beépítésre szánt terület fejlesztést a belterületől nyugatra levő gazdasági területek bővítéseként tartalmaz a terv.

A területfelhasználás módosulásai a település-, a táj szerkezetét nem változtatja meg.

3.4 TERVEZETT VÁLTOZÁSOK HATÁSA AZ ÉRTÉKLELTÁRBAN ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEKRE

A településképvédelméről szóló önkormányzati rendelet egyes építészeti értékeket, két lakóházat, egy szobrot és síremlékeket helyi egyedi védelem alá helyezett.

A korábban a HÉSZ több településképvédelmére vonatkozó előírást tartalmazott. Ezen szabályozási elemek nagy része az országos szintű jogszabályok adta lehetőségekkel összhangban a HÉSZ-ből átkerültek a TKR-be.

A településrendezési eszközök nem tartalmaznak olyan javaslatokat, amelyek az értékleltárban szereplő értékek megsemmisülését, vagy károsodását okozhatnák.

4 ÉRTÉKVÉDELMI TERV

4.1 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKE MEGŐRZÉSEINEK MEGŐRZÉSE

A 2016-ban megváltozott jogszabályi körülményekből következően a településkép védelméről szóló 7/2018. (III.29.) önkormányzati rendelet helyezte védelem alá a helyi jelentőségű védett építészeti értékeket.

A Településkép-védelmi rendeletben a településkép-védelmi szempontból meghatározó területek között nemcsak belterületi településrészek, hanem a Ősi tájkaraktere szempontjából megőrzendő tájrészletek, területek is „településkép-védelmi szempontból meghatározó területek” közé kerültek.

Szintén a településkép-védelmi önkormányzati rendelet állapítja meg a védelem alá helyezett értékek az értékleltárban szereplő helyi értékek, meghatározó település-, ill. tájkarakterek megőrzését biztosító eszközöket.

4.2 A RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE

Az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények, valamint az önkormányzati feladatok meghatározása.

4.2.1 Régészeti emlékek megmaradásának, feltárhatóságának, bemutathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei

A 2001. évi LXIV. törvény értelmében a régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben kell megőrizni. A védelmükre irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző és csak szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük. Amennyiben a régészeti örökség elemeit eredeti összefüggésükből, a régészeti lelőhely területről valamely oknál fogva mégis el szükséges mozdítani, arra csak régészeti feltárás keretében kerülhet sor.

A régészeti leletek jelenleg a földfelszín alatt vannak. A jelenlegi állapot fenntartása az Ősi területén nyilvántartott lelőhelyek esetében biztosítja a még bolygatatlan régészeti leletek eredeti összefüggésben való megőrzését. Amennyiben ez az állapot bármilyen földmunkával járó beruházás megvalósítása végett változik, úgy a régészeti leletek szakszerű feltárása a fejlesztést megelőzően, a földmunkákhoz ütemezve lehetséges.

Amennyiben a feltárás során országos jelentőségű régészeti objektum kerül napvilágra, úgy annak konzerválását, eredeti helyén való megőrzését, az építési kiviteli tervekbe beépítve kell biztosítani.

4.2.2 Folyamatok iránya, visszafordíthatósága

A régészeti lelőhelyek területének jelenlegi hasznosításából adódó károsan ható folyamatok lassítása, visszafordítása érdekében az ingatlantulajdonos, a helyi önkormányzat és az örökségvédelmi szakemberek (hatóság, múzeum) konstruktív együttműködése szükséges. Ellenkező esetben a negatív folyamatok visszafordíthatatlan károkat okozhatnak, amelyek a kulturális örökség elemeinek részleges vagy teljes megsemmisüléséhez vezethetnek.

4.2.3 Kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei

A régészeti lelőhelyek fokozatos állagromlásának lassítása, megállítása csak a helyi önkormányzat, a szakemberek (területileg illetékes megyei kormányhivatal örökségvédelmi irodája, megyei múzeum) és az érintett magánszemélyek vagy vállalkozások együttműködésével lehetséges.

A fejlesztési övezetben található régészeti lelőhelyen a tervezett beruházás megvalósulása esetén a régészeti emlékekben keletkező károk enyhítésére nincs, csupán megelőzésre van lehetőség. Ennek a törvény által előírt módja a régészeti lelőhely elkerülése, jogszabályi módon meghatározott elfedése, vagy a beruházást megelőző feltárása.

4.2.4 A HÉSZ-be javasolt szövegrész

(...) A HÉSZ függeléke és Szabályozási Tervlap tartalmazza a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket.

(...) Régészeti lelőhellyel érintett ingatlanon építési tevékenység a vonatkozó magasabb szintű jogszabályokban rögzített követelmények figyelembevételével történhet.

5 NYILATKOZATOK

NYILATKOZAT

Alulírott Mezei László építész nyilatkozom, hogy az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 395/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet szerinti előírásnak megfelelően rendelkezem a tervfajta elkészítéséhez szükséges jogosultsággal és végzettséggel.

Építész tervezői kamarai névjegyzéki számom: É19-0006
Településtervezői kamarai névjegyzéki számom: TT/É 19-0006

Az általam készített örökségvédelmi hatástanulmány, annak vizsgálati munkarésze az örökségvédelmi jogszabályokkal és a hatósági előírásokkal összhangban készültek, a tanulmányban szereplő tervezett megoldásokra vonatkozó javaslatok azoknak mindenben megfelelnek.

Pápa, 2018. szeptember

Mezei László
építész

NYILATKOZAT

Alulírott dr. Tankó Károly régész nyilatkozom, hogy a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről szóló 19/2010. (IV. 23.) OKM rendeletben meghatározott kulturális szakértői tevékenység folytatására jogosító szakértői engedéllyel, az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 395/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet régészet részszakterületen szakértői tevékenység végzésére szakértői jogosultsággal rendelkezem.

Az *Ósi község településrendezési eszközeinek módosításához* készített örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakági rész, az összeállítás időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján, az örökségvédelmi jogszabályokkal és a hatósági előírásokkal összhangban készült. A tervezett változtatásokra vonatkozó javaslatok és megoldások az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak megfelelnek.

Budapest, 2018. október 17.

Dr. Tankó Károly

régész, örökségvédelmi szakértő

Szakértői engedély száma: OKM 289-5/2008